

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 36 Penktadienis - Friday SECOND-CLASS 910 WILLOUGHBY AVE. 15 centų
Rugsėjis - September 7, 1973 Postage paid at Brooklyn, N.Y. BROOKLYN, N.Y. 11221

LIETUVOS KATALIKŲ NAUJI SKUNDAI SU 30,782 PARAŠAIS

Lietuvos pagrindinis laikraštis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" 1973 m. Nr. 6 praneša, kad š. m. kovo mėn. tėvai ir vaikai kreipėsi į švietimo ministeriją Vilniuje, į Religijų reikalų įgaliotinį K. Tumėną, o š. m. gegužės 14 į TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumą Maskvoje.
Prasė: nutraukti tikinčiųjų vaikų diskriminaciją mokyklose, sustabdyti antireliginę ir antilietuvišką propagandą vadovėliuose, duoti tikintiesiems šv. Rašto bei kitų religinių knygų.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" rašo:

1973 gegužės viduryje Lietuvos tikintieji pasiuntė TSRS Aukščiausio Sovieto Prezidiumui skundą ir du pareiškimus, kuriuos pasirašė keliolika tūkstančių tikinčiųjų. Šie pareiškimai atsirado todėl, kad nesiliauja tikinčiųjų diskriminacija.

Kaip buvo renkami parašai?

Pareiškimų tekstai per rankas pasklido po visą Lietuvą. Kiekviename lape, kuriame turėjo pasirašyti tikintieji, buvo visas pareiškimo tekstas, su kuriuo pasirašantysis turėjo susipažinti. Atsirado labai daug žmonių, kurie, gilias tikėjimo paskatinti, skaudžiai išgyvendami Tėvynės ir Bažnyčios teisių varžymus, paaukojo daug laiko ir pastangų, kol surinko 30,782 parašus. Juk visa tai reikėjo padaryti laisvu nuo darbo metu, nuolat rizikuojant pakliūti į saugumo rankas. Kas nėra rinkęs parašų mūsų sąlygomis, niekada nesupras, kiek didvyriškumo ir pasiaukojimo parodė parašų rinkėjai.

Kaip reagavo tikintieji,

jiems pasiūlius pasirašyti? Daugelis entuziastiškai, nesvyruodami pasirašydavo, ypač jei jiems būdavo aiški parašų rinkėjo asmenybė. Tuo atveju, kai rinkėjas būdavo nepažįstamas, daug kas suabejodavo, ar čia nebus valdžios provokacija, ar nebus pakenkta Bažnyčiai ir tikintiesiems. Kai kurie tėvai vien iš baimės draudė vaikams pasirašyti.

Buvo aišku, kad prie bažnyčių rinkti parašus neatsargu, todėl beveik visi parašai buvo surinkti tikinčiųjų namuose. Parašų rinkimas truko apie pusantro mėnesio. Keletas lapų pakliuvo pas neaiškius asmenis, kurie savo nesąžiningumu ar bloga valia juos sugadino ir todėl dalį parašų teko išbraukti.

Valstybės saugumo organai greitai sužinojo apie parašų rinkimą ir pradėjo gaudyti parašų rinkėjus. Kaune pas V. Grincevičiūtę buvo padaryta krata, nes kažkas įskundė, jog ji rinkusi parašus. Keletą kartų buvo iškviesta tardymui. Tardytojams labiausiai rūpėjo, kas organizuoja parašų rinkimą.

Kapčiamiesčio parapijoje Lazdijų rajone saugumiečiai gaudė kažkokią moterį, kuri, saugumo žiniomis, rinkusi parašus. Pagauti, atrodo, nepasisekė.

Panevėžio saugumas atėmė lapus su parašais iš Steponiško kaimo gyventojos Rudienės. Moteris buvo tardoma, iš kur gavusi pareiškimų tekstus, taip pat buvo pagrasinta atimti motinystės teises.

Ignalinos rajone kai kurie kunigai buvo tardomi, nes kažkas saugumui pranešė apie parašų rinkimą.

Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas įsakė Lietuvos vyškupam ir valdytojams paveikti per dekanus kunigus, kad šie neprisidėtų ir net kliudytų parašų rinkimą prie bažnyčių.

Daugelyje Lietuvos vietovių, pvz. Klaipėdoje, Kapsuke ir kt., valdžios pareigūnai vietos klebonus perspėjo, kad nebūtų renkami parašai.

Kas prasmingiau?

Po tokios saugumo reakcijos savaime kilo klausimas: kokia prasmė siųsti pareiškimus su parašais tarybinėm įstaigom? Ar vien tam, kad, turėdami parašus, galėtų tardyti pasirašiusius, grąsindami atleisti iš darbo, iš mokyklos ir t.t. Be to, turėdami savo rankose parašus, saugumo darbuotojai galėtų šmeižti tikinčiuosius, kad parašai buvo suklastoti, kad tiek tūkstančių nepasirašė ir t.t.

Kai kas mano, ar ne geriau būtų iš viso nesikreipti į tarybinės valdžios įstaigas, o bandyti prasiveržti pro "geležinę uždangą" ir kreiptis į viso pasaulio sąžinę.

Žemiau pateikiame Lietuvos tikinčiųjų skundo ir dviejų pareiškimų pilnus tekstus.

Skundas Aukščiausios Tarybos Prezidiumui Maskvoje: skundžiasi, kad Švietimo ministerija Vilniuje ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas nesilaiko įstatymų, kliudydami piliečiams pareikšti nuomones dėl žalingų projektų prieš asmenis laisves. TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumui Nuorašas: Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui

Lietuvos tikinčiųjų SKUNDAS

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1968.IV.12. įsake "Dėl piliečių pasiūlymų, pareiškimų ir skundų svarstymo tvarkos" rašoma: "Dabartinės tarybinės visuomenės vystymosi sąlygomis skundai paprastai yra ta forma, kuria reaguojama į piliečių teisių ir įstatymo saugomų jų interesų pažeidimo faktus... Jie rodo ir tai, kad dar yra rimtų trūkumų daugelio valstybinių ir visuomeninių organų darbe."

Religijų reikalų tarybos pirmininkas V. Kurojedovas rašo: "Ypač jautriai reikia reaguoti į tikinčiųjų skundus, kad pažeidžiamos jų teisės. Visus skundus reikia apsvarstyti ir išspręsti griežtai laikantis TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1968.IV.12. įsako. ("Religija ir įstatymas", 1971 p. 24).

1973 m. kovo mėn., pradžioje mes, Lietuvos tikintieji, sumanėme kreiptis į tarybinės valdžios įstaigas Lietuvoje, prašydami nutraukti religingų moksleivių diskriminaciją, neversti jų kalbėti bei elgtis prieš savo įsitikinimus, objektyviai dėstyti mokyklose istoriją ir nevaržyti pačios būtiniausios religinės literatūros leidimo. Kad tarybinė vyriausybė žinotų Lietuvos tikinčiųjų nuomonę, po skundais, adresuotais LTSR Švietimo ministerijai ir Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui, buvo renkami parašai. Jei tikėti tarybine spauda, tai visi tie, kurie praneša valdžios organams apie esamas negeroves, rei-

kalauja jas šalinti, — stiprina socialinį teisėtumą, dalyvauja valstybės valdyme ir yra dori bei pagarbos verti žmonės. (Plg. "Švyturys" 1973 Nr. 6 p. 8-10).

Tačiau vos apie parašų rinkimą sužinojo valstybės saugumo pareigūnai, prasidėjo "raganų medžioklė": kratos pas nekaltus žmones, tardymai ir grąsinimai kalėjimu. Šitaip elgėsi Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Lazdijų, Ignalinos ir kt. saugumiečiai. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas įsakė Lietuvos vyškupam ir valdytojams, kad per dekanus ir kunigus kliudytų žmonėms rinkti parašus. Saugumiečiams pavyko dalį parašų atimti.

Nepaisant šito "jautraus reagavimo" į tikinčiųjų skundus, po pareiškimo, adresuoto LTSR Švietimo ministerijai, pasirašė 14,284 tikintieji, o po pareiškimo Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui — 16,498 tikintieji.

Kadangi valstybės saugumo pareigūnai tikinčiųjų kreipimąsi į tarybinę vyriausybę įvertino kaip politinį nusikaltimą ir terorizuoja parašų rinkėjus, todėl pareiškimų originalus su visais parašais aukščiau paminėtom įstaigom pasiūsti susilaikom. Tai

bus padaryta tik tuo atveju, kai tikintieji įsitikins tarybinės vyriausybės gera valia ir kai valstybės saugumo pareigūnai nesi-kiš į tikinčiųjų religinius reikalus.

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumas pageidavo pareikšti nuomonę apie Liaudies švietimo įstatymų pagrindų projektą, kurį š. m. balandžio mėn. pradžioje pateikė TSRS Ministrų taryba. Projektas visiškai nesiskaito su tikinčiųjų tėvų ir jų vaikų teisėmis. Jis prieštarauja 1960 m. gruodžio 14-15 d. Paryžiaus "Konvencijos dėl kovos su diskriminacija švietimo srityje" penktam straipsniui, kuris reikalauja tėvams "... užtikrinti vaikų religinį ir moralinį auklėjimą sutinkamai su jų įsitikinimais." Mūsų, tikinčiųjų, pareiškimas LTSR Švietimo ministerijai pakankamai supažindina tarybinę vyriausybę, koks mokymas ir auklėjimas tikinčiųjų tėvų vaikų yra pageidaujamas Lietuvoje.

Priedas: Pareiškimo tekstas LTSR Švietimo ministerijai. Pareiškimo tekstas Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui.

1973 m. gegužės mėn. 14 d.

Dalis PLB seimo dalyvių rugpjūčio 30 priėmimo Lietuvos pasiuntinybėj. Iš k.: J. Urbonas, St. Lozoraitis, Jr., St. Bačkaitis, A. Barzdukienė, V. Pažiūra, St. Barzdukas, D. Vaitkevičiūtė, M. Lenkauskienė, dr. J. Genys, L. Skripkutė, dr. E. Lenkauskas, dr. J. K. Valiūnas, O. Kajecienė, J. Čekanauskienė, Lietuvos atstovas J. Kajeckas.

Savaitės įvykiai VIII.27 — IX.3

Gamtos katastrofos ir nelaimės. Meksikoje rugp. 28 nuo žemės drebėjimo ir liūčių žuvo 527, sužeistų 4,000. Meksikos Mieste teko pribaugti griauti 10,000 namų. Tai pats nuostolingiausias drebėjimas per 50 metų.

Kolumbijoje, rytinėje, prie Venecuolos sienos, rugp. 30 drebėjimas sugriovė eilę pastatų.

Pakistane nuo liūčių žuvo 300, evakuoti 155,000, namų sugriauta 260,000.

AMERIKOJE:

Politinę atmosferą pakaitino teisėjas Sirica. Rugp. 29 jis nusprendė: prezidentas Nixonas turis duoti jam, teisėjui, pokalbio įrašus patikrinti; tada jis nuspręs, ar jie perduotini jury ar ne. Sprendimu patenkintas Ervin komitetas ir specialus tardytojas Cox. Nepatenkinti prezidento advokatai perkėlė bylą į apeliacinį teismą. Paskiau byla eis į vyr. teismą. Tai reikalaus ilgesnio laiko.

Nixonas ir Tito yra tarp kandidatų į Nobelio taikos premiją. O viso kandidatų yra 47.

SOVIETUOSE:

Amerikos spaudoje šalia Watergate daugiausia vietos skiriamą įvykiams Sovietuose — didžiulį persekiojimą. Rugs. 1 Sovietų Sąjungoj pa-

skelbtas teismo sprendimas Piotr P. Jakirui ir Viktor A. Krasinui — 3 metai kalėjimo ir 3 metai po to ištrėmimo. Bausmė esanti "maža", nes abu prisipažinę buvę apmokami agentai, dirbę rusų emigrantų organizacijai N.T.S. (solidaristam). Organizacijos centrai yra Paryžiuje ir Frankfurte.

Jakiras, 50 metų, buvo suimtas 1972 birželio mėn., Krasinas, 44 m., rugsėjo mėn. Jakiras, jau anksčiau buvęs koncentracijos lagery, iš anksto išpėjęs draugus: jis nepakels tardymo ir išpažins viską, ko tik iš jo reikalauja. Į teismą užsienio žurnalistai nebuvo įleisti.

Solženitsino ir Sacharovo likimas. Nobelio laureatas ir Sovietų hidrogeninės bombos tėvas akademikas Sacharovas dar nesuimti, bet jie tardomi ir persekiojami. Solženitsinas užbėgo KGB už akių. Užsienio žurnalistams pareiškė, kad jis gauna grąsinamų laišku; tie laiški esą KGB agentų siūsti. Jeigu jis bus rastas negyvas, tai šimtu procentų turės būti aišku, kad tai padaryta KGB ar jos įsakymu.

Prieš Sacharovą vartojama kita taktika. Kai jis išpėjo Vakarų, jog detente be Sovietų Sąjungos sudemokratinimo veda į Vakarų savizudybę, partija pasirūpino organizuoti akademikų, rašytojų, muzikų pareiškimus, kad Sacharovas būtų išmestas iš akademikų.

Sovietų reikalavimai, kad

KETVIRTAS PLB SEIMAS VYKO AMERIKOS SOSTINĖJ

Iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, JAV, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Venecuolos, Vokietijos, N. Zelandijos atvykę atstovai bei PLB buvusios valdybos nariai, susirinkę į PLB ketvirtą seimą Washington, D.C., rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 svarstė svarbiuosius lietuviškus reikalus. Viso galėjo dalyvauti 112 atstovų. Iš įvairių kraštų 103 atstovų dalyvavo 81, iš PLB buvusios valdybos 9 narių dalyvavo visi, išskyrus vicepirm. A. Lai-kūną.

Seimo išvakarėse, rugpjūčio 30 d. vakarą, seimo dalyviai, jau susirinkę į Washingtoną, buvo priimti Lietuvos atstovybėj.

Rugpjūčio 31, penktadienio, rytą prasidėjo seimo posėdžiai. Po seimo rengimo komiteto pirm. dr. J. Genio ir PLB pirm. St. Barzduko atidaromo žodžio prel. J. Balkūnas, P.A., sukalbėjo invokaciją. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Prezidiumą sudarant, pirminkauti pakviesti atskirų kraštų valdybų pirmininkai ir dr. A. Damašis. Priėmus seimo darbo taisyklių, dienotvarkės ir posėdžių darbotvarkės taisykles, sudarytus mandatų, nominacijų, nutarimų, PLB konstitucijos, garbės teismo statuto komisijos.

Italijoje, Neapolio, Romos, Bari ir kituose miestuose aliamas dėl choleros. Šimtai susirgusių, dešimtys tūkstančių skiepijami. Choleros susirgimų esą ir Švedijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Turistai cholera atnešę iš šiaurinės Afrikos.

Registruojantis seimo dalyviam buvo išdalintas IV PLB seimo vadovas su įvykių programom ir platesnis leidinys su PLB valdybos narių ir įvairių kraštų atstovų pranešimais, apyskaitom, nuotraukom ir kita informacine medžiaga. Tai palengvino sekti seimo sesijų daromus pranešimus. Leidiny išspausdinti platūs pirm. St. Barzduko, dr. A. Butkaus, dr. H. Brazaičio, M. Lenkauskienės, dr. A. Nasvyčio, A. Rinkūno, dr. V. Majausko ir A. Gailiušo pranešimai. Šis ir žodžiu savo apyskaitą davė paskutinis. Paskutinės PLB valdybos kadencijos metu nuo 1968 spalio 1 iki 1973 birželio 30 pajamų turėta 74,407.31 dol., išlaidų — 26,789.62 dol. Kasoj liko 47,617.69 dol. Didžiausi pajamų šaltiniai — konstituciniai įnašai 3908.05, Lietuvių Fondo parama 3500 dol., likutis iš PL antro jaunimo kongreso finansų komisijos 40,931.66 dol.

Penktadienio popietėj buvo pramatytas simpoziumas: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždaviniai ir veikla". Simpoziumo moderatorium buvo parinktas Antanas Rinkūnas iš Toronto, PLB Švietimo Tarybos pirmininkas. Kiti simpoziumo dalyviai: dr. V. Doniela — Austrija, V. Kleiza — JAV, dr. P. Lukoševičius — Kanada, inž. J. K. Valiūnas — Vokietija, inž. A. Rugienius — JAV (Konstitucijų komisijos atstovas), kun. A. Saulaitis, S.J., — Brazilija, inž. V. Venckus — Venecuola.

Moderatorius iš anksto buvo paruošęs ir Tėviškės Žiburiuose išspausdinęs pristatymo tekstą. Simpoziumui skiriama medžiaga buvo suskirstyta į 4 klausimus: Kokie pagerinimai reikalingi Bendruomenės organizacinei struktūroje, kad atiteities veikla būtų praplėsta ir suaktyvinta? Jaunimo vieta lietuviškoje veikloje ir Bendruomenėje. Kaip patobulinti veiklos derinimą tarp atskirų Bendruomenės organų, o taip pat Bendruomenės ir kitų veiksmų? Bendruomenės finansai.

Pasisakius visiem simpoziumo dalyviams, išklaudyta ir seimo dalyvių nuomonės. Svarstyta LB nario sąvoka, paliečiant ir mišrių šeimų narius. Įvairiuose kraštuose laikomasi kiek skirtingos nuomonės. Bandyta rasti vienijanti išvada.

Antrą simpoziumo dalį svarstant, plačiau pasisakyta jaunimo

(nukelta į 12 psl.)

NAUJA PLB VADOVYBĖ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu Washington, D.C., rugsėjo 2 išrinkta nauji PLB organai.

Mandatų komisiją sudarė inž. J. K. Valiūnas (Vokietija), B. Sakalas (Kanada) ir K. Jankūnas (JAV). Seime dalyvavo 90 atstovų.

PLB valdybon išstatyta 21 kandidatas.

Rezultatai pagal balsų skaičių: J. Kavaliūnas 58, B. Nainys 55, R. Kasperas 49, J. Šlajus 45, kun. J. Borevičius 43, K. Dočkus 43, St. Džiugas 42, prel. J. Balkūnas 41, dr. K. Bobelis 34, dr. J. K. Valiūnas 31, dr. J. Genys 25, kun. A. Trakis 22, J. Jasaitis 18, dr. P. Vileišis 18, dr. H. Brazaitis 17, dr. A. Nasvytis 16, J. Jasaitis 15, J. Simanavičius 13, dr. J. Balys 8, J. Kapočius 7, A. Kučys 4. Valdybon išrinkti pirmieji 7.

Į PLB garbės teismą išrinkti: Edv. Sudikas, A. Rinkūnas, A. Kuolas, B. Sakalas, kun. A. Žilinskas. Kandidatai: dr. S. Čepas, dr. P. Lukoševičius. Visi iš Kanados.

Į revizijos komisiją išrinkti: dr. K. Ambrozaitis, T. Blinstrubas, inž. V. Kamantas, V. Kleiza, dr. E. Lenkauskas.

Nominacijų komisijai pasiūlius, seimas vieningai išrinko Stasį Barzduką PLB garbės pirmininku.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatinės šefas, rugsėjo 5 mini 75 metų amžiaus sukaktį. Nuotraukoje jubilias Darbininko redakcijoj, kai prieš penkerius metus lankėsi New Yorke, trečio PLB seimo proga.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA NR. 3

MOKYTOJOS O. BRILIENĖS PERSEKIOJIMAS

2 (Prasidėjo nuo nuotraukos):

1969 m. spalio mėn. į Vilkaviškio vid. m-los mokytojos Karušauskienės rankas atsitiktinai pakliuvo mokyto. O. Brilienės vaikų Pirmosios Komunistų nuotraukos. Kerušauskienė jas parodė mokyklos direktoriui Čekanačiui. Tuojau buvo suauktas uždaras mokyklos partinių susirinkimas, po kurio mokytojai Brilieniė įsakytą parašyti pasiūlymą. Mokytoja patvirtino, kad čia yra jų šeimos nuotraukos, ir, remdamasi Lenino mintimis, pasiūlė nesikišti į jų šeimos vidaus gyvenimą. Prasidėjo šantažavimas: kasdieninis švaros tikrinimas mokytojos Brilienės klasėje ir kaip ji praveda pamokas. Tikrintojams viskas atrodė labai blogai, nors iki šiol mokyto. Brilienė neturėjo nė vieno papeikimo.

(“Tiki ar ne?”):

Vieną dieną suruošiamas svarstymas.
— Tai kaip tu, Brilieni, tiki ar ne? — paklausė direktorius.
— Taip, aš tikiu, — ramiai atsakė paklaustoji.

Komisijos nariai pradėjo aiškinti, kad baigus aukštąjį mokslą tikėti į Dievą netinka, kad reikia apeisti mokyklą, jei neatsakoma tikėjimo ir t.t. Mokytoja gąsdino, kad ji bus svarstoma švietimo skyriuje, prieš visus rajono mokytojus ir pan.

— Viešai mokytojai išpažinti tikėjimą tai baisus dalykas, — kalbėjo direktorius.
— Kaip yra žema mokytojai, 21 metus išdirbusiai mokykloje, būti tikinčiai! Kur sąžinė?! — norėdama įsiteikti direktoriui kalbėjo mokyto. Blažaitienė.

Mokytoją Brilienę stengėsi suniekinoti:
— Tai ką, tu tiki ir į pomirtinį gyvenimą? ..

Mokytojai labai pasipiktino mokyto Kerušauskienės elgesiu, kad ji išdavė nuotraukas, bet po direktoriaus apibarmos, kad jie esą “nesąmoningi”, nuotaukos pradėjo keistis.
Nuotraukos buvo sugrąžintos po to, kai mokyto. Brilienė parašė skundą į TSRS Švietimo Ministeriją.

(Ekstra susirinkimas):

1970 m. gegužės mėnesį sušaukiamas mokytojų ekstra susirinkimas, kuriame bus svarstomas mokyto. Brilienės elgesys.

— Aš visą laiką buvau ir esu giliai tikinti. Einu į bažnyčią, nes tai mano pareiga. Aš visada eidavau į bažnyčią, tik slapta. Dabar man nėra ko slapstyti, nes šis klausimas visiems žinomas, — kalbėjo susirinkime mokyto. Brilienė.

Mokytojai savo pasisakymuose pabrėždavo, kad mokyto. Brilienė yra gera kaip mokytoja ir kaip žmogus, tik dėl savo tikėjimo netinkanti pedagogo darbui. Po susirinkimo kai kurios mokytojos atsiprašė mokyto. Brilienę. Buvo aišku — daugelis

kalbėjo baimės įtakoje, privirsti. Susirinkimo pabaigoje direktorius pasiūlė balsuoti, kad mokyto. Brilienė netinkanti pedagoginiam darbui. Kelios mokytojos nebalso, ir už tai direktorius jas skaudžiai apibare.

(Svarsto profsąjunga):

1970 m. birželio mėn. mokyklos profsąjungos vietos komiteto posėdyje buvo svarstomas mokyto. Brilienės likimas. Pirmrinkas Girdauskas perskaitė Vilkaviškio rajono švietimo skyriaus vedėjo raštą, kuriame profsąjungos vietos komiteta prašo pritari mokyto. Brilienės atleidimui iš darbo. Visi dalyviai pasisakė, kad tikinti mokyto. Brilienė mokykloje dirbti negalinti. Ji paaiškino: “Svarstydami mane dėl įsitikinimų, jūs pažeidžiate tarybinius įstatymus”. Į tai direktorius atsakė, kad ji, tikėdama Dievą, įžeidžia savo kolegas mokytojus-komunistus, kad neprijaučia tarybinei santvarkai. Be to, apgailestavo, kad mokyto. Brilienės vaikas baigus XI kl. reikės į charakteristiką įrašyti, kad jie tikintys. Siūlė kreiptis į rajono valdžią — ir būsianti įdarbinta. Baigdami nubalsavo mokyto. Brilienę atleisti iš darbo.

(Svarsto mokytojų konferencija):

Mokytojų konferencijoje, įvykusioje rugpjūčio mėnesį, propagandos skyriaus vedėjas Vyšniauskas, kalbėdamas ideologiniu klausimu, mokyto. Brilienę išvadino davta ir priminė, kad jai ne vieta dirbti mokykloje. Direktorius kalbėjo apie apeistą ateistinį darbą mokykloje ir mokytojos įsakė perspėti mokinčius, kad jie negali eiti pasukui kryžių ir kunigą, nežiūrint kieno bebūtų laidotuvis. (Neseniai vieno studento ir kunigo Valaičio daug mokinių nešė gė-

les ir vainikus). Direktorius apibare mokytojus, kad šitie, matydami mokinius nešančius gėles ir vainikus, neištraukė jų iš eisenos gretų. “Tikintieji visame rajone pakėlė galvas, o partija iš savo pusės visų griežtumu imsis darbo sutramdyti šį įsisūbavimą”, nirdamas kalbėjo direktorius.

(Kolegos nekolegiški):

Prasidėjus Brilienės persekiojimui, partiniai mokytojai viešai reikė neapykantą: nekalbėjo su ja, atrodė, net pažūrėti į jos pusę nenori. Mokytojai, kažkieno inspiruojami, nuolat siūlė Brilieniėi savo noru paleisti iš darbo. Ypatinai jiems nepatiko viešas Brilių šeimos lankymasis į bažnyčią.

(Įsakymas atleisti iš darbo):

1970.IX.14 Vilkaviškio raj. švietimo skyrius įsako mokyto. Brilienę atleisti iš darbo. Direktorius maldaus niekur nesiskysti, nes būsią dar blogiau.

Per paskutinę pamoką mokyto. Brilienė, atsiveikindama su mokiniais, jiems paaiškino, kad už tikėjimą yra atleidžiama iš darbo. Už šitai labai užpyko mokyklos vadovybė.

(Liaudies teisme):

Rugsėjo pabaigoje mokyto. Brilienė kreipėsi į rajono liaudies teismą, prašydama sugrąžinti ją į darbą. Spalio 14 d. įvyko teismas. Švietimo skyriaus vedėjas Sačkus teismui paaiškino, kad Brilienė tikinti, eina į bažnyčią, ir dar melagingai pridėjo, kad per paskutines pamokas mokinčius mokiusi tikėti Dievą.

Brilienė patvirtino, kad tiki Dievą, lanko bažnyčią, tačiau šitą tarybiniai įstatymai nedraudžia.

Prokuroras teigė, kad šitokios žemos moralės žmogus mokykloje dirbti negali.

Aplamai, teismas buvo daugiau ateistinė propaganda, o ne pastangos išsiaiškinti teisėtvarkos pažeidimą.

(Tėvai šaukiasi į Maskvą):

Mokinių tėvai, matydami ne-

siliaujančią mokytojos persekiojimą, kreipėsi į TSRS Generalinį prokurorą tokiu pareiškimu:

Tarybų Sąjungos Generalinio prokuroriui Maskva nuo Vilkaviškio Salomėjos Neries vid. m-los mokinių tėvų LTSR, Vilkaviškis Pareiškimas

Mokytoja Ona Brilienė mūsų vidurinėje mokykloje išdirbo daugelį metų. Mes visi ją pažinojome kaip gerą žmogų, mokytoją ir auklėtoją.

Šių metų rugsėjo 15 d. ji buvo atleista iš mokytojos pareigų. Vaikai iš mokyklos grįžo užvertomis akimis. Sužinojome, kad mokyto. O. Brilienė yra atleista iš darbo dėl jos religinių įsitikinimų. Mes, Vilkaviškio vidurinės mokyklos mokinių tėvai, šituo esame smarkiai įžeisti. Nejaugi Tarybų Sąjungoje, kurios Konstitucijos 124 straipsnis kiekvienam piliečiui garantuoja sąžinės laisvę, dar ir dabar vyksta persekiojimas dėl asmeninių religinių įsitikinimų, net neatsižvelgiant į tai, kad mokytoja yra su aukštuoju pedagoginiu išsilavinimu ir sėkmingai mokytojavo virš 20 metų!

Mes prašom Jus šį apgailėtina įvykį išsiaiškinti ir mūsų didžiai gerbiamą mokytoją O. Brilienę sugrąžinti į mokyklą.

1970 m. spalio 15 d.

Vilkaviškis.

Šį pareiškimą pasirašė 46 tėvai.

(Aukščiausiajame teisme — mokytojos Brilienės pareiškimas):

1970.XI.10 įvyko aukščiausio teismo posėdis. Mokytojai Brilieniė neleidė perskaityti savo kalbos; tada ji paprašė, kad parašyta kalba būtų įsegta į bylą. (nukelta į 4 psl.)

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminei maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.80 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo Užsakykite dabar UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd St. Fifth Floor New York, N. Y. 10010 Tel. 982-1530 LABAI SVARBŪS AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101 \$3812.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103 \$4365.00
ZHIGULI VAZ 2102 Station Wagon \$4195.50
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE \$3862.00
MOSKVITCH 408 IE \$3551.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2435.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartmentai Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio
Šioje prekyboje mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

SPARTA — Rašomos mašinėles (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bizno mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuotą. Ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-BALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TA' SOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pasiūlymas įvedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkes lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 420 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, quodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prietaisais kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421. 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Račūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5136.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N. Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikintimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom — Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
VIEŠBUČIAI	GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS
LAIVAI (Cruises)	
AUTOBUSAI (domių vietų lankymas)	

Amerikos Liet. Kat. Moterų Sąjungos 35-tasis seimas seselių vienuolyne Putname, Conn., rugpjūčio 22-23.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCIS FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuviškoji mokykla kviečia

Rugsėjo 8 beveik visose lituanistinėse mokyklose prasideda nauji mokslo metai. Vėl prie mokyklų bus didelis judėjimas. Atvažiuoja tėvai, atveža vaikus. Vaikai nueina į klases, o tėvai vyksta ūkio reikalais į krautus, pas gimines, artimuosius. Pamokom pasibaigus, vėl jie pasima vaikus ir grįžta į savo namus.

Leisdami vaikus į lietuvišką mokyklą, tėvai parodo tikrai didelį entuziazmą ir pasiaukojimą. Kiek reikia ištvermės važiuoti ir važiuoti. Kartais ir sninga, lyja. Jie vistiek atvažiuoja. Yra tokių, kurie net 40 mylių veža vaikus į mokyklą. Ar tai negražu, ar nežavul? Tik tokiu būdu statoma ir ugdoma sveika, sąmoninga lietuviška bendruomenė. Lietuviškoji mokykla šalia šeimos yra ir viena iš svarbiausių lietuviškumo ugdytoja.

Bet kiekvienoje apylinkėje yra tėvų, kurie atsisako vaikus leisti į lietuvišką mokyklą. Ir kodėl? Vieniem tai mokykla per toli, sunku nuvažiuoti. Kiti sako: kas iš to lietuviško mokslo, kam jis reikalingas. Vaikas ar šiaip ar taip nueis į amerikonišką visuomenę ir į ją įsijungs.

Keista net, kad yra tokių tėvų, kurie patys buvo mokytojai, veikėjai, judėję organizacijose, bet staiga pasitraukė į nežinią ir savo vaikų neleidžia į mokyklą. Ir vieni ir kiti skriaudžia savo vaikus, atima galimybę susipažinti su tėvų ir protėvių kraštu, sena kalba, sena kultūra. Mokslo juk yra turtas, kurio nereikia saugoti, kurį nuolat su savi nešiojies. Argi tokio turto tėvai pagaili savo vaikams?

Rudenį mokyklos varpelis suskamba ir visus sukviečia į darbą. Tegu tą varpelį išgirsta ne tik tie, kurie yra mokyklos kieme, bet ir kiti, kurie savo vaikų neleidžia į mokyklą.

Kokios bebūtų sąlygos, geros ar blogos, — nesvarbu, — vistiek reikia leisti į mokyklą, tą mokyklą statyti, remti ir palaikyti. Tai yra visų mūsų parei-

ga! Kiekviena mokykla turi savo entuziastus rėmėjus, kurie daugiausia tai mokyklai trūkia ir duoda. Tegu tie entuziastai imasi iniciatyvos paskambinti, paraginti tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu neleidžia savo vaikų į mokyklą. Gal kartais yra kokios priežastys, gal galima pagelbėti.

Mokykla turi rūpėti visiem, ne tik mokytojams, tėvų komitetui. Pirmiausia ją turi rūpintis vietos Lietuvių Bendruomenės apylinkės ar apygardos valdybos. Tegu jos laiškais, telefonais, gyvu žodžiu paskatina ir paragina tėvus, kad leistų savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Tik per mokyklą stipriname savo lietuvišką šeimą ir lietuvišką bendruomenę.

Rugsėjo 8

Kaip žinia, rugsėjo 8 yra bažnytinė šventė — tai švč. Mergelės Marijos Gimimas. Jau kuris metai, kaip rugsėjo 8 švenčiama ir lietuvių tautos šventė. Rugsėjo 8 buvo pramatyta Vytauto Didžiojo karūnacijos diena. Ir ši šventė prigijo maždaug nuo Vytauto Didžiojo metų, nuo 1930.

Ši diena buvo skirta ne tik Vytautui Didžiajam, bet apskritai ir visai senajai Lietuvai prisiminti. Sena mūsų tauta, sena buvo ir jos valstybė. Tad visai prasminga, kad skiriama diena tai senajai valstybei pagerbti, iš jos pasimokyti.

Čia daug kas tą šventę užmiršo. Buvo tokių, kurie net pajaukė: kam to reikia, juk ir taip daug turime tautinių švenčių. Bet pagalvokime, ar tikrai daug tų lietuviškų švenčių? Vasario 16, kariuomenės šventė. O kas daugiau? Tad nesigąsdinkime, jei rugsėjo 8 prisiminsime vis mūsų garbingą ir didelę praeitį, pagerbime tuos, kurie Lietuvą statė ir kūrė. Švęskime ją kaip kam patogiau, nukeldami į vėlesnes datas, bet — neužmirškime! (p.j.)

“Šioje LFB studijų savaitėje pažūrėsimė atviromis akimis, atviromis protais ir atviromis širdimis į pačius aktualiuosius ir gyvuosius Lietuvos laisvinimo darbo klausimus bei problemas ir bandysime rasti atsakymus bei sprendimus”. Šiais žodžiais Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžio vyr. tarybos narys ir centro valdybos pirmininkas Leonardas Valiukas atidarė JAV ir Kanados tradicinę poilsio ir studijų savaitę, įvykusių 1973 rugpjūčio 5-12 Dainavos stovykloje.

Gausi dalyviais, turtinga savo programa

Poilsio ir studijų savaitės dalyviai ir svečiai kalbėjo, kad ar iš viso kada nors praeityje frontininkai esą turėję tokią gausią dalyviais savo metinę šventę: pranešimuose, simpoziumuose bei diskusijose, ypač savaitgaly, Dainavos stovyklos salė būdavo beveik perpildyta, užbaigtųjų programų (literatūros ir dainos vakarė) ir po jos gegužinė dalyvavo apie 250 asmenų. Studijų savaitės programoj dalyvavo 24 (pašnekesiam įvadų padarytojai, aktualiais klausimais pranešėjai, simpoziumų pagrindiniai dalyviai). Iš jų 15 buvo LFB sąjūdžio nariai, kiti 9 — ne frontininkai; visi akademikai — baigę aukštąjį mokslą Lietuvoje ar tremty. Nestokota ir atstovų iš jaunimo darbuotojų gretų — jų buvo 6 (neseniai baigę kolegijas ar universitetus). Nepamiršta buvo ir Kanada: iš ten programoj dalyvavo 3 (pora iš jų buvo jaunimo darbuotojai).

Europos saugumo konferencija ir PLB kongresas — tikrai aktualūs ir svarbūs klausimai; jiems buvo skirtas visas galimas dėmesys. Tais klausimais kalbėjo PLB valdybos pirm. St. Barzdukas ir JAV-bių LB tarybos politinės komisijos pirm. dr. P. Vileišis, lietuvių delegacijos Helsinkyje narys. Studijų savaitgalis buvo skirtas trim simpoziumams temomis: 1. “Bendravimas su

LIETUVIŠKŲ PROBLEMŲ SVARSTYMAS, DISKUTAVIMAS, IŠVADOS

Iš Lietuvių Fronto Bičiulių politinių studijų savaitės

komunistų pavergtu kraštu” (pagrindiniai simpoziumo dalyviai: A. Kairys, dr. K. Pemkus, P. A. Raulinaitis ir dr. A. Razma; moderatorius — J. Kojelis); 2. “Jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui ir jo įjungimas į tą žygį” (simpoziumo pagrindiniai dalyviai: L. Nainytė-Garbonkienė, M. Lenkauskienė, V. Narutis, A. Puteris, L. Švėgdaitė ir A. Zaparackas; moderatorius — L. Valiukas); ir 3. “Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas” (simpoziumo pagrindiniai dalyviai: J. Kojelis, B. Nainys, kun. K. Pugevičius ir Aušra Zerr; moderatorius — L. Valiukas). Nepamiršta buvo ir sąjūdžio organizaciniai vidaus klausimai: buvo prarastas pašnekesys (įvadą padarė — dr. Ad. Damašis ir L. Valiukas) ir turėtas simpoziumas (jo pagrindiniai dalyviai: A. Kulnys, dr. Č. Kuras, dr. V. Majauskas ir P. A. Raulinaitis; moderatorius — L. Valiukas). Reformų lietuvių gyvenime ir veikloje klausimu kalbėjo L. Valiukas. Savaitės kapelionas kun. V. Dabušis pravedė pašnekesį tema: “Pasauliečio vaidmuo Bažnyčios gyvenime šiandien”. Sveikinimo kalbas pasakė LFB vyr. tarybos prezidento pirm. dr. P. Kisielius ir Altos valdybos pirm. dr. K. Bobelis.

Siūlymai ir išvados pagrindiniais klausimais

Simpoziumų pagrindiniai dalyviai, pranešėjai, pašnekesiam įvadų padarytojai ir diskusijų dalyviai kietai reikė savo nusistatymus bei nuomones, bet principiniuose klausimuose sutarė. Frontininkuose skalė nusistatymuose bei nuomonių skirtumuose pagrindiniais mūsų klausimais yra didelė. Jei studi-

jų savaitės pradžioje buvo galima pastebėti kiek trinties dalyvių tarpe vienu ar kitu klausimu, tai to tikrai nesimatė ir nebebuvo jaučiama, kai bičiuliai ir “bičiulių bičiuliai” sakė vieni kitiems sudiev.

Siūlymai ir išvados aktualiais studijų savaitėje svarstytais klausimais buvo šios:

Bendravimas su komunistų pavergtu kraštu

Simpoziumo pagrindiniai dalyviai ir dalyvavusieji tuo klausimu diskusijose kvietė visus bičiulius ir kitus lietuvius laisvinimo veiksmų sutartos bendravimo su okupuota Lietuva taktikos. Be to, bičiuliai ir kiti lietuviai buvo kviečiami ir raginami:

1. Nelankytis komunistų pavergtoj Lietuvos asmeniui, jei jis aktyviai reiškiams mūsų veiksmuose ar kitose pagrindinėse organizacijose;

2. Nelankytis komunistų pavergtoj Lietuvos asmeniui, jei jis buvo užžėmęs vadovaujantį postą nepriklausomai Lietuvoje;

3. Nepirtarti ir neremti organizuoto vaikų ar jaunimo siuntimo ir pavergtą Lietuvą;

4. Nelankyti sovietų pareigūnų organizuojamų iš pavergtos Lietuvos atvykusių į laisvąjį pasaulį menininkų koncertų, rečitalių, parodų ir kt.;

5. Neruošti viešų priėmimų ir juose nesilankyti komunistų iš pavergtos Lietuvos į laisvąjį pasaulį pasiunčiamies menininkam, kultūrininkam, mokslininkam ir kt.

Anot dr. K. Pemkaus, rezistentui lietuviui nereikia vyksti į pavergtą Lietuvą “atsinaujinti”,

kaip kad vienas ar kitas iš lietuvių darąs.

Jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui ir jo įjungimas į tą žygį

Turbūt pirmą kartą jaunimo simpoziume ir po jo diskusijoje buvo išvengta kaltinimų senesniems, ir priešingai — senesniųjų — jaunimui.

1. Konstatuota, kad labai mažas jaunimo (ir kartu senimo) procentas esąs pajėgus politinei veiklai ir kartu Lietuvos laisvinimo darbui;

2. LB, jaunimo organizacijos, lituanistinės mokyklos ir kiti pozityvieji junginiai turėtų skirti visą galimą dėmesį jaunimo paruošimui ir įvedimui į Lietuvos laisvinimo darbą;

3. Jaunimui studijuoti žurnalistiką, istoriją, politinius mokslus ir teisę ir vėliau veržtis į savo karštą visuomeninio ir politinio gyvenimo vairuotojų eiles ir tuo pačiu padėti pavergtam kraštui sutrumpinti vergijos dienas;

4. Suformuoti LB-nei stiprias ir veiklias visuomeninių reikalų komisijas ir į jas įtraukti kiek galima daugiau jaunimo darbuotojų;

5. Skirti žymiai daugiau dėmesio jaunimo stovyklose darbuotojų paruošimui Lietuvos laisvinimo darbui;

6. Daugiau kooperacijos tarp jaunimo darbuotojų ir senesnios kartos veikėjų.

Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas

1. Vlikas (kaip vykdomasis komitetas) ir PLB (kaip parlamentarinė veiksmo dalis) turėtų vadovauti Lietuvos laisvinimo darbui;

2. Alta turėtų įsilieti (pasilikdama savąjį vardą) į JAV-bių LB-nę, tapdama jos politine komisija;

3. Visi veiksniai suformuoja bendrą darbų planavimo komisiją ir bendrą finansų fondą; visi Lietuvos laisvinimo darbai finansuojami vyr. vadovybės;

4. Suformuoti bendrą baltiečių informacijos centrą ir jam vadovauti kviešti to darbo specialistus;

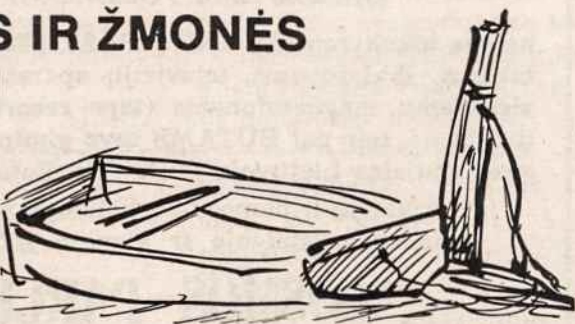
5. Megzti keleriopai daugiau ryšių su savo kraštų visuomeninio ir politinio gyvenimo vairuo-

(nukelta į 4 psl.)

ŽUVĖDROS IR ŽMONĖS ANT UOLŲ

Dienos atostogų krašte
Kennebunkporte

PAULIUS JURKUS

4. Ir išvažiuo Stasys ir Alė Santvarai. Išvažiuodami kažką žmonės pasiima, ir likusiam darosi vienišai ir net tuščiai. Išvažiuojantieji pasiima dienos rutiną, savaičių ritmą, tvarką ir tave palieka prieš nežinomąbę: ką darysi, ką surasi?

Grįžtame į sodybą. Čia viskas jau pasidarė sava. Visi jaučiame lyg kokio dvaro bendra dalis. Nuo svetimų, nelietuviškų pasaulių mus sergsti stora akmenų tvora ir aukštos eglės. Kai čia įvažiuoji, visada pasidaro linksniau. Jau sugrįžai.

Šiandien šeštadienis. Tai svarbi kurorto diena. Štai žmonės neša lagaminus ir meškeres ir krauna į mašiną. Mašina išsistumia iš savo vietos ir aikštėje apsisuka. Tada pro atvirus langus mojuoja mum bent kelios rankos. Jie baigė vasarą ir išvažiuoja. Mes gi liekame. Mes sustojame ties pušim.

Gražuolė pušis
Toji pušis yra prie pastato

kampo ir prie tako, kur einama į valgyklą. Pušis tai tikra gražuolė ir pilna visokiųjų minčių. Ji ne eilinė pušelė, bet kažkokia rinktinė, nes laiko šakas aukštai iškėlus. Ir tos šakos išdidžiai raitosi, šakojasi, pavirsta į visą spyglių kepuraitę. Medžio siluetas toks patraukiantis, kad visada į ją pažvelgti ir pagalvoji: ir kas tu esi, ką tu mėštai? Ji taip palengvėliai ošia, lyg skaito kažką, lyg pasakoja.

Kadaise, kai šią pušelę pasodinno, čia buvo kitaip. Ji buvo aikštės pakraštyje, skirta pasigėrėti turtingųjų ponų svečiam, kai jie čia golią loš ar jodinės arkliais trimtuodami ir medžioklinius šunis vaikydami. Pušelė užaugo, ir daug pasikeitė. Kaip toje legendoje — jos savininkai paliko ją našlaitę aikštės pakraštyje. Ir tada ji susipurtė, palinę spyglius lyg netikėdama. Tada atėjo kiti, ir ji pirmą kartą išgirdo jai nesuprantamą kalbą. Tai buvo lietuvių vienuoliai, į šią aikštę atnešę lietuvišką kal-

bą ir lietuvių papročius. Ir nuo tada pušis užmiršo, kad yra angli kalba. Ji gal atsimena kokį vieną kitą nesudėtingą anekdotą. Dabar čia visi lietuviškai kalba, dainuoja ir rengiasi. Ir jau dvidešimt penkeri metai, kaip ji girdi tą kalbą ir turi lietuvius šeiminkus.

Kai statė gimnaziją, visi architektai ir statytojai mandagiai vaikščiojo aplink pušį, nepalietė jos nei didieji kranai, kurie rausia žemę. Pušis tik stebėjosi, kas čia bus. Ir išaugo namai — gimnazijos pastatas. Ir linksni berniukai lakstė kieme. Bet taip nutiko, kad tie žmonės, norėdami padaryti lygų privažiavimą prie gimnazijos, supylė čia žemes. Užpylė nemaža ir ant pušies kamieno. Jos šaknis giliai paslėpė po žemėmis, jos gražų ji liemenį sumažino.

Ir pušis liko nepatenkinta. Ji nustojo savo grožio ir savo entuziazmo. Išsiziūrėk į jos spyglius, ten rasi šakelių, kurios nutarė nuvysti.

Jos viršūnės spalva kadaise buvo kita — tamsesnė, žalesnė. Dabar lyg būtų saulė perkaitinusi — spalva keičiasi į rudumą.

Zievė jos stora, suskeldėjusi. Per ją nuvarvėję saka. Paglostai tuos randus, tą didelį ir vienišą ir drauge bičiulišką medį. Paglostai ir sakai: geroji pušie, tik nepavark, išlaikyk savo aukštumą ir savo grožį. Štai tavo zievė

eina skruzdėlėlės, jos apžiūri kiekviena šakelę ir nurenka tavo priešus, kad tu žaliuotum mum, varganiem žmoneliem. Mes tiek maža teturime, kaip tu mūsų nedžiuginsi? Laikykis ir žaliuok! Prie tavo kojų stovi žmonės. Jie nėra pikti. Jie net draugiški tau. Tai atsimink ir žaliuok!

Prie tos pušies atovėti visada malonu. Savaimė čia sustoja žingsniai ir susidaro ratelis. Po pietų grįždami čia sustoja ir šnekučiuojasi. Stoviniuoja ir pavakarėje, kai į kiemą atvažiuoja nauji žmonės. Reikia juos pasitikti, nužvelgti, kas jie tokie, ką jie atvežė. Ir tiek daug naujų išsikrauna.

Stasys Santvaras sakydavo, kad mūsų tauta didelė, nes daug vasarotojų jis nepažįsta. Man atrodė kitaip, — aš daug jų pažinau. Vieni sutinkami tik čia, pajūryje. Kitus prisimeni, kad kažkur sutikai, bet kur — neatspėjai. Ir jų pavardės užsimiršo. Bet — nesivargini dėl to. Čia atostogų kraštas. Visų vistiek nepažinsi, visų neatsiminsi. Prisimeni tik tuos, kurie buvo toje pačioje draugystėje, kurie dalyvavo tuose pačiuose žaidimuose ar iškylose.

Štai ateina daktaras

Bestovėdamas prie tos pušies, pamatai, kaip ateina aukštas ponas, truputį palinkęs, trumpom

sportinim kelnaitėm, kairiaja ranka mosuodamas. Jis eina ne vienas. Dviese jiedu eina ir kalba. Tai dr. Juozas Vydas, pilnas pasakojimų, pilnas neišsenkamų istorijų.

Jis yra šios valstybės, Maino, gyventojas. Gyvena kažkur atokiau nuo jūros, dirba liginėje, buvo bene psichiatrijos skyriaus vedėjas. Dabar, kaip supratau iš pasakojimų, bus keliamas į kitą skyrių.

Daktaras yra kilęs iš Suvalkių, mokėsi Kaune ir užsienyje, buvo kariuomenės gydytojas, dirbo Karo liginėje Kaune, vėliau medicinos fakultete Vilniuje. Jis daug važinėjęs, daug matęs ir turi aštrią atmintį — atsimena reljefingai iki smulkmenų savo gyvenimo nuotykius, kalba intriguojančiai, logiškai. Daug kuo jis domisi. Mėgsta ir literatūrą ir apie ją įdomiai kalba ir svarsto. Žiūrėk, su Santvaru ir porina istorijas kavinaitėje, ar ant suolo po eglaitėmis. Kartais jis įtraukia į pokalbį kitus, rečiau sutiktus, ir su jais prasėdi valandėlę kur nors šešėlyje.

Jis labai mėgsta maudytis. Tai tikras vandens žmogus. Keliasi ankstyvą rytą, prieš septynias. Kai kiti dar miega, jis jau drožia ir maudymosi baseiną. Čia jam neužtenka pavilgyti kojas. Jis

ilgai ir patvariai plaukioja. Prieš pietus vėl vaikšto aukštas ir lieknas, ieškodamas vietos kur įsikurti. Ir vėl maudosi, plaukioja. Tas pats ir popiet. Ilgai išbūna vandenyje ir su išterme plaukioja. Išlipęs iš vandens, tuoj sudeda kokį sąmojų, kokią linksma istoriją.

Liepos 16, pirmadienio vakarą, bibliotekos salėje jis skaitė paskaitę apie cukrinę ligą — diabetą, žmones supažindindamas su ligos simptomais ir gydymo būdais.

Ponia Vydienė yra tylismoteris. Ji kalba santūriai ir plonu aukštu balsu. Ji labai rūpestingai prižiūri plaukus. Čia pajūris, čia vasara, bet jos plaukai visada lygiai suukuoti, sudėti. Išskėlus galvą, apsaugojusi plastikos gaubtais, ji žengia į vandenį, atiduodama visą pagarbą plaukam.

Jie čia atvažiuoja kasmet pailsėti, pasimaudyti jūros vandenyje, pavaiškšioti pušyne. Išvykus Santvaram, ir jie greit pasikrovė savo gražią mašiną, kuri stovėjo ties pušim, ir atsisveikino su tais pačiais linkėjimais: iki pasimatymo kitais metais!

Ir išvažiuoja jie, ir štai girdžiu kieme naujus pažįstamus balsus! Sveiki, atvykę!

(Bus daugiau)

MOKYTOJOS O. BRILIENĖS

PERSEKIOJIMAS

(atkelta iš 2 psl.)

Kalbos pradžioje mokyta. Brilienė išdėsto įvykių eigą, kaip buvo paimtos nuotraukos, kaip ji kreipėsi į TSRS Švietimo Ministeriją dėl religinio persekiojimo ir kaip toliau buvo persekiojama.

"Tarybiniai įstatymai, — rašoma kalboje, — garantuoja TSRS piliečiams visiška sąžinės laisvę, tuo pačiu ir religijos išpažinimo laisvę. LTSR Baudžiamasis kodeksas net numato sankcijas tiems, kas bandytų šias laisves apriboti. Sąžinės gynimo klausimu pasisakyta ir spaudoje. 1970.VII.10 "Tiesoje" Nr. 158 straipsnyje "Už visiška sąžinės laisvę" doc. J. Aničas rašo: "Šiandien Tarybų Lietuvoje visiškai susiformavo sąžinės laisvė, apimanti piliečių teisę... išpažinti bet kurią religiją, netrukdomai atlikti religines apeigas".

V. Niunka žurnalo "Mokslas ir gyvenimas" 1966 m. 9 nr. straipsnyje "Marksistų ir katalikų dialogas" rašė: "1938 m. vasario 4 d. laiške-atsiūkime LKP CK skelbė: "Nors mes nieko bendro neturime su bet kuria religija, bet mes esame sąžinės laisvės šalininkai ir kovojame prieš bet kurį tikėjimo persekiojimą". Šis principinis teiginys vėliau, paskelbus Lietuvoje tarybinę santvarką, buvo įteisintas tarybinėje Konstitucijoje ir kituose įstatymuose, siekiant visiškai ir galutinai užkirsti kelią bet kuriems mėginimams vienu ar kitu būdu diskriminuoti tikinčiuosius. Neseniai LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas išaiškino, kad yra laikytina įstatymų pažeidimu, užtraukiančiu baudžiamąją atsakomybę, tokie veiksmai kaip atsakymas priimti piliečius į darbą arba į mokymo įstaigas, atėmimas iš piliečių įstatymu numatytų lengvatų ir primenybių, t. p. kitokį piliečių teisių apribojimą daromi priklausomai nuo jų pažiūros į religiją.

J. Aničo ir J. Rimaičio knygelėje "Tarybiniai įstatymai apie relig. kultus ir sąžinės

laisvę" (Vilnius, 1970 m.) 37 p. rašoma: "Tikėjimo laisvė suprantama kaip kiekvieno piliečio teisė nekludomai išpažinti bet kurią religiją ir keisti religinius įsitikinimus, laisvė atlikti religinius kultus". Toliau 54 psl. rašo: "... sąžinės laisvė būtinai apima ir religinių kultų atlikimo laisvę, tikėjimo laisvę, bažnyčios veiklos laisvę, tenkina tikinčiųjų religinius poreikius".

Vilkaviškio liaudies švietimo skyriaus ir mokyklos vadovybės viešas persekiojimas manęs dėl religinių įsitikinimų nesiderino su tarybiniais įstatymais, trukdė man normaliai dirbti, kėlė nepasitikėjimą tarybiniais įstatymais.

Todėl aš 1970.VII.28 vėl kreipiausi į TSRS Švietimo ministeriją, prašydama dar kartą paveikti LTSR Švietimo Ministeriją, kad ji priverstų Vilkaviškio raj. liaudies švietimo skyrių ir mokyklos vadovybę laikytis tarybinį įstatymų ir kad liautis mane persekiojė dėl tikėjimo ir religinių pareigų atlikimo. Tačiau TSRS Švietimo ministerija mano pareiškimą vėl nukreipė spręsti LTSR Švietimo ministerijai, iš kurios 1970.IX.24 (jau po to, kai buvau atleista iš darbo), gavau atsakymą, kad mano pareiškimas nepatenkintas.

1970.IX.15 buvau iškvieista į raj. liaudies švietimo skyrių, kur be jokio profsąjungos vietos komiteto ir VKK sprendimo buvau atleista iš darbo pagal DĖK 47 str. "c" punktą. Tačiau šį atleidimą laikau neteisėtu dviem požiūriais:

1. Atleisdamas mane be VKK sutikimo švietimo skyriaus vedėjas pažeidė DĖK nustatytą atleidimo tvarką.

2. Atleidimas iš darbo dėl religinių įsitikinimų ir religinių pareigų atlikimo prieštarauja tarybiniais įstatymams.

Todėl 1970.IX.28 aš kreipiausi į Vilkaviškio raj. liaudies teisumą, kad jis, išaiškinęs atleidimo tvarkos pažeidimą, grąžintų mane į darbą pagal TSRS Aukščiausiojo Teismo Plenumo 1964. VI.30 nutarimą, net nesvarstydamas atleidimo priežasčių. Ta-

čiau liaudies teisumas į mano pareiškimą nukreipė dėmesio, iš karto pradėjo svarstyti mano religinius įsitikinimus ir religinių pareigų atlikimą, kaip pagrindą atleidimo motyvams pagrįsti. Tai atspindi ir liaudies teismo sprendime, kur sakoma: "ieškovė buvo atleista už tai, kad ji yra religinga..." Nors liaudies teismo sprendime ir sakoma, kad aš daug kartų pedagogų kolektyve buvau svarstyta už tai, kad einu į bažnyčią, nepavedu ateistinio darbo mokykloje ir kt., tačiau paskutinis svarstymas 1970.VI.23 negalėjo atstoti VKK sutikimo atleisti mane iš darbo 1970 m. rugsėjo 15 d. Juo labiau, kad aš iki šios dienos jokio svarstymų nutarimo dėl mano atleidimo iš darbo.

Atleidimas iš darbo dėl to, kad aš esu tikinti, prieštarauja tarybinį įstatymų garantuoti sąžinės laisvei. Tarybiniai įstatymai užtikrina piliečių teisę pasirinkti bet kurią religiją ir atlikti religines pareigas. Niekas neturi teisės net klausyti, kurią religiją kas išpažįsta. Juo labiau atleisti iš darbo dėl tikėjimo ir religinių pareigų atlikimo.

Mokyt. Brilienė savo kalbos pabaigoje išdėstė, kad ji sąžiningai 21 m. dirbo pedagogės darbu ir jokių priekaištų neturėjo, savo religinių įsitikinimų mokykloje nedemonstravo. Tik po to, kai mokyklos vadovybė pasisavino šeimos religinio pobūdžio nuotraukas ir viešai paskelbė jos religinius įsitikinimus, ji pradėjusi viešai atlikti religines apeigas. Priekaištas, kad mokiusi vaikus tikėti Dievą, yra prasimanytas.

Prasidėjo teisminis apklausimas.

(Bus daugiau)

BALTIMORĖS ŽINIOS

Sv. Alfonso suaugusiųjų klubo metinis vėžių balius buvo rugpiūčio 25 Viktoro ir Albertinos Šalkauskų namuose ir laukuose. Klubo nariai linksmai praleido laiką ir, padėkoję Šalkauskam už jų vaišingumą, išsikirstė namo.

PLB seime, kuris vyko rugpiūčio 30 — rugsėjo 2 Washington, iš Baltimorės dalyvavo nemaža lietuvių. Daug žmonių dalyvavo Čiurlionio ansamblio koncerte ir pamaldose Šv. Mato katedroj.

Sv. Alfonso parapijos mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 6. Vaikai 8 v. susirenka į bažnyčią, kur klebonas prel. L. Mendelis aukos mišias, kad vaikų mokslo metai būtų sėkmingi.

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurđ, Emmitsburg, Md., rengiama rugsėjo 9. Jai vadovauja prel. L. Mendelis. Maldininkai autobusais išvyksta 9 v. ryto nuo Šv. Alfonso bažnyčios. Liurdo koplyčioj prelatas aukos mišias, po jų pietūs Mt. St. Mary's kolegijos valgomajame. Pavalgę aplankys palaimintosios Motinos Elzbietos Seton relikviją gražioj Sisters of Charity koplyčioj. Visos maldos bus už pasaulio taiką. Bilietų kelionei galima įsigyti Šv. Alfonso klebonijoj.

Vištienos pietus parapijos draugijos rengia rugsėjo 16, sekmdienį, nuo 1 iki 6 v.v. Šv. Alfonso mokyklos salėj. Tai bus pirmas rudens parengimas, į kurį kviečiami visi. Sokiame gros

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, The Boston Five Bldg., 1895 Center St., Boston, Mass. 02132

AR TAS TESTAMENTAS YRA GERAS?

Klausimas

Prašau man duoti patarimą. Esu 79 metų amžiaus. Prieš 15 metų sudariau testamentą. Visą paliekų žmonai, nieko nepaliekiau vaikams, kol ji gyva. Pasukui tegul ji sudaro testamentą ir palieka, kam nori.

Mano žmona yra už mane žymiai jaunesnė.

Turim namus abiejų vardu, o santaupos banke — mano vieno vardu. Ji turi savo nedidelę sąskaitą. Turim penkis vaikus: trys yra vedę ir turi šeimas, o du yra viengungiai. Šeštas mūsų vaikas mirė prieš trejus metus; paliko našlę ir du vaikus.

Klausimas: ar, man mirus, vaikams negalėtų prisikabinti prie savo motinos palikimo? Ar prieš 15 metų sudarytas testamentas dabar yra geras? Ar reikės mokėti mokesčius nuo palikimo? Jei taip, nuo kokios sumos? Jei dalį palikčiau vaikams, pakeitus testamentą, ar mokesčiai sumažėtų, ar padidėtų? Kaip galima būtų išvengti didelių teismo išlaidų, man mirus?

Labai senas Darbininko skaitytojas, Mass.

Atsakymas

Jei nepasikeitė sąlygos ir Tamstos pageidavimai, testamentas, kuris buvo sudarytas prieš 15 metų, yra visiškai tvarkingas. Jei jame buvo paminėti vaikai ir pasakyta, kad jiems nieko nėra paliekama, — tada jie negalės prisikabinti prie motinos palikimo. Tik reikia atsiminti, kad jie privalo būti paminimi.

Dėl valstijos (state) paveldėjimo mokesčių. Jei Tamsta turi daug pinigų, būtų patartina vaikams palikti dalį, nes paveldėji-

mo mokesčiai mokami nuo kiekvienam asmeniui paliekamo turto, o ne nuo bendros palikimo sumos, kaip tai daroma federalinių palikimo mokesčių atveju. Todėl valstijos palikimo mokesčiai vadinami inheritance tax, o federaliniai — estate tax.

Dėl federalinių palikimo mokesčių (federal estate taxes). Šių nereikia mokėti, jei paliekama mažiau negu 60,000 dol. Jei Tamsta palieki visą savo turtą žmonai, tada nereikės mokėti federalinių palikimo mokesčių, jei Tamstos palikimas neviršija 120,000 dol., dėl "marital deduction".

Beje, užmiršau pasakyti, kad, jei namai užrašyti abiejų vardu ir Tamstos juose gyvenat (domicil), už juos nereikia mokėti paveldėjimo mokesčių.

Dėl "probate" išlaidų išvengimo. Jei Tamstos palikimas bus palyginti kuklus, "probate" išlaidos bus nedidelės, ir Tamstai nėra ko dėl jų rūpintis. Jei palikimas būtų labai didelis, Tamstai juo labiau nereikėtų rūpintis dėl keleto šimtų dol. išlaidų.

ADOLF SCHRAGER'S BALDŲ VASAROS IŠPARDAVIMAS 10%-50% NUOLAI DOS

ant miegamųjų su 2 lovomis, salionų, bufetų su baru, sofų, atverčiamų sofų, fotelių, matracų, vienišų baldų, lempų, taipogi ir ant naujausių modelių importuotų ir vietinių baldų.

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves) New York City
Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tranzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-3509
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6327
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	Tel.: GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road	751-6760/1
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

LFB studijų savaitė Dainavoj simpoziumo "Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas" moderatorius ir pagrindiniai dalyviai. Iš k. L. Valukas — moderatorius, B. Nainys — kalba, J. Kojelis, Aušra Mačiulaitė-Zerr ir kun. K. Pugevičius. Nuotr. Jono Urbono

IŠ LFB STUDIJŲ SAVAITĖS

(atkelta iš 3 psl.)

tojais ir tuo pačiu laimėti draugų kitataučių tarpe kovai dėl Lietuvos laisvės;

6. Lietuviam profesionalam (gydytojui, inžinieriam, vėdininkui ir aukštųjų mokslo institucijų dėstytojui ir kt.) ieškoti draugų Lietuvos bylos kėlimui ir jos gynimui savo kolegų tarpe;

7. Skirti kasmet bent vienos dienos uždarbį savo pasirinktam veiksmui (iki apjungiant visus veiksmus; vėliau — į bendrąjį fondą) Lietuvos laisvinimo darbui remti ir realizuoti.

Studijų savaitė vienybės ženkle

LFB poilsio ir politinių studijų savaitė buvo baigta tradicine menine programa. Tai buvo literatūros ir dainos vakaras. Savo kūrybą skaitė: poetė-rašytoja Julija Švabaitė-Gylienė, poetas-rašytojas Aloyzas Baronas ir rašytojas-dramaturgas Anatolijus Kairys. Dainų ir arijų rečitalį davė solistė Aldona Stempu-

žienė, jai akomponavo pianistas A. Vasaitis. Programą pravedė dr. V. Majauskas.

Studijų savaitėj dalyvavo veiksmų (PLB, Vliko, Altos, Rezoliucijon Remti Komiteto ir kt.) vadovai bei darbuotojai. Jie savo nuomones reiškė kietai, bet sutarė.

St. Kalnius

LFB studijų savaitėj Dainavoj eina iš posėdžių salės į valgyklą. Iš k. P. Narutis, A. Kairys, dr. A. Damušis, M. Petrušenė, kun. K. Pugevičius, V. Majauskienė ir kt. Nuotr. Jono Urbono

Jonas Obelinis

Per Kultūros Židinį
lietuvių didinli

NORWOOD, MASS.

A. a. Adomą Tumą atsisveikinus. Taip netikėtai, nelaukiamai turėjome atsisveikinti a. a. Adomą Tumą, su kuriuo tiek artimai teko dirbti lietuvių visuomeniniuose baruose. Jis mirė liepos 22 besimaudydamas Cape Cod Silber Beach paplūdimyje. Palaidotas liepos 25 iš Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčios Highland kapinėse Norwoode.

Adomas buvo gimęs 1910 lapkričio 24 Deltuvos miestelyje, Ukmergės apskrityje, tėvų Antano ir Onos Tumavičių ūkininkų šeimoje. Pradžios mokyklą baigė Deltuvoje, gimnaziją Ukmergėje. 1933 baigė Karo mokyklą Aukštojo Panemunėje ir ten įsigijo leitenanto laipsnį.

Pirmus žingsnius karininko tarnyboje pradėjo 4-me pėstininkų pulke Panevėžy mokykloje. Vėliau buvo perkeltas į Šarvuotių Rinktinę Radviškių. Mėgo karo tarnybą ir jam gerai sekėsi. Buvo pasiryžęs siekti aukštesnio karinio mokslo. Rusų komunistų okupacija visus planus sužlugdė, ir kaip daugelis kitų, dėl nepakenčiamo režimo per Vokietiją 1949 atvyko į Ameriką pas savo dėdę Joną Tumavičių Volpole, Mass. Norwoode išgyveno 23 metus.

LIETUVIAI
RESPUBLIKONAI
ILLINOIS VALSTIJOJ

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga savo garbės narių paskelbė neseniai išrinktą Illinois valstijos respublikonų partijos pirmininką Don W. Adams.

Priimdamas šį atžymėjimą, Don W. Adams savo laisvę rašo: "Visad yra malonu gauti pasveikinimo laiškus, tačiau aš ypatingai nudžiugau gavęs laišką iš jūsų lygos. Jūsų informacijai, mano abu tėvai yra lietuviai, ir aš tuo labai didžiuojuos. Mano tėvo pavardė buvo Adomaitis, o mano motinos mergautinė pavardė buvo Jokubauskaitė. Kaip Lietuvos istorija parodo, mes visi galim didžiuotis būdami lietuvių kilmės."

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga stengiasi pasiekti ir sujungti visus aktyvius Illinois valstijos lietuvių respublikonus. Net kelios Amerikos lietuvių generacijos čia bendrai dirba politinį darbą. Lygos priekyje matom garbės pirmininką John F. Kimbark — Cicero respublikonų partijos pirmininką ir miesto partigūną, Illinois senatorių A. C. Bartulį, Forest View miesto valdybos narį Phil A. Good, Jr., Cicero miesto sveikatos komisierių dr. F. Kaurą, Cicero miesto parkų komisierių Mike Masilūną ir eilę kitų veikėjų.

ALRIL

MIRĖ EV. KUN. JULIUS
STANAİTIS

Vokietijoje rugpiūčio 4, važiudamas iš Backnango į Salzgitter-Lebenstadtą laikyti pamaldų lietuviams evangelikams, mirė evangelikų kunigas Julius Stanaitis.

Palaidotas rugpiūčio 9 Backnango miesto kapinėse. Velionis buvo gimęs 1903 gruodžio 2 Gaisrių kaime, Marijampolės parapijoje, Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją baigė 1925. Evangelikų teologiją studijavo Vokietijoje ir Vytauto Di-

čia jis įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą Norwoode ir Bostone. 1939 vedė Verutę Radvilėškę. Užaugino dvi dukras, Dalę ir Mildą, abi ištekėjusios ir sūnų Joną, studentą. Visi vaikai buvo skautai. Lankė liuanistinę mokyklą Bostone.

Nuo pat atvykimo į Ameriką Adomas gyveno Norwoode, Bostono provincijoje. Miestelis nedidelis, kadaise buvusi labai veikli, kovinga lietuvių kolonija. Tos didžios veiklos ir dabar ankstesnės kartos lietuvių negali užmiršti. Jėgos sumažėjo, viskas susilpnėjo. Tuose frontuose su daug mažesnėmis jėgomis čia ir buvo įsijungęs velionis. Jis pats dirbo kiek išgalėdamas, kiek išmanydams. Jo šviesus darbštus pavyzdys skatins likusiuosius dirbti ir jo darbą. Buvo draugiškas, linksmas, jūdrus, labai paslaugus. Sugėbėjo išlaikyti vieningą draugiškumą su tinkamu humoru, o kur reikėjo ir su jautriu ugningu patriotišku jausmu. Jis priklausė daugeliui organizacijų, buvo dažniausia vadovaujamoose postuose.

Velionis buvo pašarvotas Norwoode P. Kraw koplyčioje. Laidojimo išvakarėse čia rinkosi giminės, draugai, pažįstami pareikšti paskutinę pagarbą, atsisveikinti. Kun. A. Abračinskis sukalbėjus rožančių, toliau buvo organizacijų atstovų atsisveikinimas. Atsisveikinimo metu velionis buvo pridengtas tautine vėliava.

LB vardu atsisveikino Bostono LB apygardos pirmininkas inž. A. Škudziuskas, Bostono ramovėnų skyriaus vardu — pirm. Br. Bajerčius, Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus vardu — E. Martišienė, Balf'o skyriaus vardu — Br. Kovas, Bostono Jono Vanagaičio šaulių kuopos vardu — kuopos pirm. Albinas Šležas, savo šeimos vardu — J. Barūnienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu — M. Klimas, visų draugų vardu — inž. K. Barūnas. Paskutinis atsisveikinimo žodį tarė atsisveikinimo vadovas, jo kaimynas, draugas, kolega K. Šimėnas, visų ir savo šeimos vardu uždedamas ant karsto gražų rožės žiedą, lyg meilės ir atgailos simbolį.

Adomui įamžinti, kuris tiek daug siejoji dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir lietuvių palaikymo, jo šermėnų metu vietoj gilių Lietuvos Fondui suaukota 405 dol.

Rytojaus dieną gedulingas pamaldas Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje atliko klebonas kun. A. Abračinskis ir pasakė jautrų atsisveikinimo žodį. Ilga automobilių vilkstinė velionį palydėjo į kapines. Atlikus paskutines maldas, visi su-

džiojo universitete. Dirbo Kretingos, Žvyrių, Jurbarko, Sudargo parapijose, nuo 1937 iki 1941 Jurbarko. 1941 repatriavo į Vokietiją, dirbo Brandenburgo konsistorijos žinioje, karo metu pateko į vokiečių kariuomenę. Antrajam karui pasibaigus nuo 1945 iki 1948 dirbo įvairiose vokiečių parapijose Rytų Vokietijoje. 1948 persikėlė į Hanau lietuvių stovyklą ir čia įsijungė į darbą su lietuviams evangelikais. Aptarnavo evangelikus liuteronus ne tik Bavarijoje ir Baden-Wuerttenberge, bet važinėjo ir į kitas tolimesnes parapijas. Nuo 1960 gyveno Backnange.

Evangelikų kunigo Juliaus Stanaičio laidotuvės rugpiūčio 9 Vokietijoje.

Clevelande rugpiūčio 19 pašventinti Lietuvių namai. Iš k. stovi dalis namų direktorių Z. Ducmanas, J. Macys, J. Stempuzis ir svečias muzikas A. Mikulskis. Šventina kun. K. Žemaitis. Nuotr. J. Garlos

WORCESTER, MASS.

Paskirtas klebonu

Kun. Albinas Jankauskas, paskutinis Šv. Kazimiero parapijos klebonas prieš perimant parapijos administravimą tėvam marionam, paskirtas naujai įsteigtos Šv. Juozapo parapijos, Berlin, Mass., klebonu. Gyvenamoji vieta bus Šv. Pranciškaus Ksavero klebonija, Bolton, Mass.

Kun. A. Jankauskas gimė 1923 kovo 1 Worcesteri. Lankė Šv. Tomo seminariją Bloomfield, Conn. Teologijos mokslus išėjo Montrealio kunigų seminarijoje. Į kunigus įšventintas 1951 gegužės 19 Šv. Povilo katedroj Worcesteri. Darbavosi keliose mūsų vyskupijos parapijose. 1966 atkeltas į Aušros Vartų parapiją Worcesteri. Prel. K. Vasiui pasitraukus iš klebono pareigų, paskirtas šios parapijos administratorium. 1968 perkeltas į Atholį Šv. Pranciškaus parapijos klebonu. 1971 rugsėjo 10 grįžo į Worcesterį: paskirtas Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Bet lapkričio mėnesį dėl nesveikatos pasitraukė iš šios didelės lietuvių parapijos klebono pareigų.

Ačiū Dievui, sveikata sustiprėjo, ir kun. A. Jankauskas grįžta dirbti naujoje parapijoje. Linkim jam geriausios sėkmės ir sveikatos.

Worcesterio vyresniųjų skaučių Neringos draugovė rugsėjo 8, šeštadienį, 7 val. vakaro Maironio Parke rengia skanią vakarienę, linksmus šokius ir puikią

giedoją Marija, Marija ir Lietuvos himną. Čia palikome lietuvių tautos sūnų ilstis amžinai.

K. Šimėnas

meninę programą. Šokiam geriausias orkestras.

Šv. Kazimiero parapijos metinis piknikas įvyks rugsėjo 9, sekmadienį, gražioj Reinikaitių vasarvietėj, vadinamoj Point Rock, prie ežero. Dalyvaukim visi. Pasikvieskim ir draugus.

Naujosios Anglijos apskrities vyčiai rugsėjo 16, sekmadienį, Maironio Parke rengia gražią kultūrinę popietę ir didelį pikniką.

ŽINIOS IŠ BRAZILIJOS

Sao Paulo baltiečių savaitės minėjime birželio 10 pagrindinį žodį tarė universiteto profesorius Henrikas Nadolskis, meninę programą atliko Nemuno šokėjai, estų tautinių šokių grupė, latvių kamerinis kvintetas ir choras.

Trečioji metinė Sao Paulo baltiečių paroda, kurios lietuvių skyrių ruošė Brazilijos LB, įvyko miesto centre liepos 6-15. Parodos ir programos vaizdas rodė penki televizijos kanalai. Vakarinės meninės programos atliko Nemunas, Žilvitis, Rūtėlė. Rodytos skaidrės iš Lietuvos vaizdų ir lietuvių veiklos Brazilijoje ir kitur. Is lietuvių menininkų dalyvavo H. Ažuolaitė, I. Pavilonytė-Rivolta, J. Radzevičius, A. Navickas.

Nemuno šokėjai, vadovaujami Jono Lukoševičiaus, buvo išvykę į Argentiją ir Urugvajų. Pirmoji tos grupės įsteigta 1971, kelionė buvo į IV tautinių šokių šventę. Dabar vyko 28 šokėjai. Juos globojo lietuvių šeimos Montevideo ir Buenos

LB Bostono apygarda rugsėjo 23, sekmadienį, Maironio Parke rengia Lietuvių dieną. Šventės šeimininkai yra Worcesterio Bendruomenės apylinkės valdyba. Praėjusiais metais ši šventė praėjo su didžiausiu pasisekimu. Apylinkės valdyba kviečia ir šiemet visus dalyvauti.

Tradiciniai Lietuvių Labdaros Draugijos pietūs rengiami rugsėjo 30, sekmadienį, 1 val. Maironio Parke. Šie pietūs draugijos nariams duodami nemokamai. Kiekvienas pasistengia ta proga gerai pasistiprinti.

J. M.

Aires miestuose. Liepos 22 jie dalyvavo Dariaus ir Girėno minėjime Argentinos sostinėje. Grįžo liepos 31.

Brazilijos LB išleido "Brazilijos lietuvių žinyną", 104 puslapių informacinį leidinį lietuvių ir portugalų kalbomis, 2000 egz. Aprašytos lietuvių organizacijos, lituanistinės mokyklos, parapijos. Duota 450 prekybininkų, pramonininkų ir profesionalų adresų; be to, apie 350 kitų kraštų lietuvių įstaigų ir asmenų adresų.

Lietuvių tautinių šokių grupės pakviestos dalyvauti tautybų šventėse Sao Carlos ir Sao Paulo miestuose. Šventės ruošia miesto turizmo biurai ir japonų kolonija.

Inž. Zenonas Bačelis, 82 metų, liepos mėnesį buvo ištiktas dviejų smūgių, bet, nugalėjęs ir plaučių uždegimą, sveiksta. Jis yra ilgametis lietuvių veikėjas. Paskutiniu metu buvo PLB tarybos pirmininku.

SCHUYLER SAVINGS

AND

Loan Association of
Kearny, New Jersey24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260Savings
Certificate
2 years
Minimum
\$10,000
6½Regular
Savings
Accounts
5¼

MOKA

Dr. Jokūbas Stukas,
President

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuošimčiai. Taupymo indėliai apdrausti ligi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP.,
WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p.
Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

IŠ VISUR

— Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 17-18 Chicagoy, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose.

— Prel. Audrys J. Bačkis, kuris šiuo metu pavaduoja apaštališką delegatą Lagos, Nigerijoje, Vatikano valstybės sekretorius kard. J. Villot yra skiriamas į Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos politinę sekciją. Vatikane prel. A. Bačkis jau yra buvęs šiuose diplomatinuose postuose: Filipinuose, Costa Ricoyje, Turkijoje ir dabar Nigerijoje. Jis yra Lietuvos pasiuntinys patarėjas Washingtone dr. St. ir O. Bačkijų sūnus.

— L.S.T. Korp! Neo-Lithuania dešimtasios visuotinis suvažiavimas šaukiamas rugsėjo 15-16 Chicagoy, Lietuvių Tautinių namų salėj, 6422 So. Kedzie Ave.

— Kanados LB Toronto apylinkės valdyba gavę raštą iš Toronto miesto savivaldybės, kuriame pranešama, kad buvęs Oakmont Park miesto tarybos nutarimu 1973 liepos 18 pavadintas "Park Lithuania". Šioj byloj gražios iniciatyvos parodė St. Jokūbaitis, J. Karpis, adv. H. Steponaitis, St. Dargis, W. Boytchuk, adv. G. Ben ir kiti.

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras kartu su Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba rengia jaunimo spaudos ir radijo savaitgalį. Gintaro vasarvietėj, Union Pier, Mich., rugsėjo 15-17. Norj dalyvauti registruojasi iki rugsėjo 10 adresu: PLJS Ryšių Centras, 2423 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629.

— "Mūsų Lietuvai", vieninteliame Brazilijos lietuvių laikraščiui, remti rugpiūčio 19 Šv. Juozapo vyrų brolija jau dešimta kartą surengė metinį spaudos balių.

— Apie Kristijoną Donelaitį pateikė nemaža medžiagos estų žurnalas "Keel ja kir jandus" 1973 m. 3 nr. Įdomus yra Leono Gineičio rašinys apie Kristijono Donelaičio raštų vertimus į svetimas kalbas.

— Grandies, Chicagos lietuvių tautinių šokių grupės, vadovaujamos Irenos Smielliausienės, veiklos dešimtmėtis bus minima su įdomia programa ir puota rugsėjo 15 Jaunimo centre.

— Prof. dr. P. Jonikas, dėstęs lituanistiką Chicagos universitete ir dirbęs to universiteto bibliotekoje, nuo liepos 1 išėjo į pensiją.

— Lietuvos žemėlapis mokyklai ir namam, spalvotas, 59x48 colių dydžio, J. Andriaus parengtas, spausdinamas Rand McNally leidykloje ir išeis rugsėjo mėn. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Jį rengiant naudotas Vliko nusistatymu sienų klausimu ir talka dr. Z. Aškolio, A. Bendroriaus, A. Gurecko, V. Liulevičiaus, J. Masilionio, prof. J. Puzino, prof. J. Rabikausko, S.J., B. Saldukienės, prof. A. Salio, prof. Pr. Skardžiaus, prof. S. Sužiedėlio, prof. V. Viliamo ir kitų, kurie žemėlapi tikrino bei dėl jo pasisakė. Vardyną pagrindu paimtas prof. A. Salio "Lietuvos žemėlapi vardynas".

— Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje, St. Barzduko parengtas tautinio bei visuomeninio ugdymo vadovėlis, skirtas mokyklai, namam, jaunimo organizacijom bei stovyklom, spausdinamas Chicagoy ir išeina rugsėjo mėn. Gausiai iliustruotas. Leidžia JAV LB Švietimo taryba.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Knezėnas, New Britain, Conn., J. Lukoševičius, Hartford, Conn., V. Baukys, Comack, N. Y. Užsakė kitiem: St. Karmazinas, Woodhaven, N.Y. — Ben Jaysonui, Clinton, N.C. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojame užsakotojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 7 dol.

JURGIS JANUŠAITIS

Mūsų krepšinio ir tinklinio rinktinės laimingai perskrido Atlantą ir Vakarų Vokietijoje, Giesseno nedideliame mieste, rugpjūčio 25 turėjo pirmąsias rungtynes su Giesseno M.T.V. krepšinio komanda. Ši komanda yra buvusi 10 metų Vokietijos meisteriu, o dabar vicemeisteriu ir dalyvauja varžybose dėl Europos taurės pirmenybių.

Pirmosios rungtynės mums buvo nesėkmingos.

Po gana kietos kovos mūsų rinktinė pralaimėjo 75:73 santykiu Giesseno komandos naudai. Žaidimas mūsų komandai nebuvo nesėkmingas. Trūko susižaidimo, taiklių metimų. Iš kelionės žaidėjai buvo gerokai pavargę. Šiaip pavieniai mūsų žaidėjai geri. Protarpiais suvito gražiomis pasuotėmis, šauniais prasižėmimais prieš priešą stiprią gynybą. Žaidynių slinktis jaudino žiūrovus. Rezultatai tarp abiejų komandų svyravo vienu, dviem taškais. Kova, ir neatlaidi, vyko iki pat paskutinės minutės, tačiau mūsų rinktinė nebepajėgė priešą įveikti.

Publika, žinoma, šiltai sutiko saviškių pastangas ir jiems teikė paramos, nors mūsų atveju laikėsi santūriai, bet kultūringai. Žiūrovų nemažas skaičius. Salė gera, specialiai krepšinio varžyboms.

Rugpjūčio 26 apie pietus pasiekėme Stuttgartą ir vakare 6 val. vietinio klubo salėje įvyko antrosios mūsų rinktinės varžy-

bos su vietinio klubo gana silpna komanda.

Mūsų rinktinės vyrai be didesnių sunkumų priešą įveikė santykiu 92:56.

Žaidynėms aplinka menkoka. Salė nepritaikyta didesnėm rungtynėm. Žiūrovų mažoka. Teko stovėti ir tiems patiems.

Šį kartą, kad ir su silpnesne komanda, mūsų rinktinė pasirodė jau kaip susigrojęs vienas. Puikus veržlumas, gražios ir staigios, priešą apgaunamos pasuotės, na, žinoma, daug taiklesni metimai užtikrino mūsų šaunią pergalę. Pažymėtina, kad priešas parodė vis tik veržlumo, gerai išnaudojo mūsų per didelį pasitikėjimą savimi ir tuo savo rezultatus gerokai pastumdė pirmyn.

Mūsų komanda gražiai reprezentuojasi kelionėje.

Reprezentuoja Lietuvą ir lietuvius. Kol kas tik Giesseno vietinis dienraštis rungtynių išvakarėse ilgoku straipsniu pristatė mūsų rinktinę palankiai, kaip All Stars ir įdėjo kaikiurių žaidėjų nuotraukas. Kol kas aiškėje nepasirodė dar mūsų du geri žaidėjai Šilingas ir Varnas. Abu skundžiasi kojų negaliojimis.

Rugpjūčio 27 mūsų rinktinė susitinka su Strasburgo stipria komanda. Čia laukiama TV, spaudos ir radijo atstovų. Nuo tų rungtynių dalinai priklausys tolimesnė mūsų rinktinės eiga. Mūsų vyrai stengiasi aiškėje ginti savo spalvas ir sugrįžti su laimėjimais.

— Š. Amerikos lietuvių moterų tinklinio rinktinės treneris R. Babickas praneša, kad lietuvių rinktinės moterys rugpjūčio 26 Miunchene nugalėjo Pietų Vokietijos meistrę ESV Muenchen 3:1 (15:12, 15:3, 15:17, 15:12). Rugpjūčio 27 irgi Miunchene lietuvių rinktinė laimėjo prieš Miuncheno rinktinę 3:0 (15:5, 15:13, 16:14).

Baltiečių prieauglio lengvosios atletikos pirmenybės

1973 Š. Amerikos baltiečių prieauglio klasių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 22 d., šeštadienį, Kanados latvių stadione Sidrabene, Milton, Ont., netoli Hamiltono. Varžybas vykdo Hamiltono estų sporto klubas. Pradžią 11 val.

Pirmenybių programa apima šias berniukų ir mergaičių klases: 14-15 m., 12-13 m. ir 11 m. bei jaunesnių. Dalyvavimas yra atviras visiem lietuvių, latvių ir estų lengvatlečiam. Smulkios informacijos išsiuntinėtoms visiem mūsų sporto klubam. Registracijos terminas — rugsėjo 15 šiuo adresu: Mr. Arnold Till, 88 Maple Ave., Dundas, Ont., Canada. Telef. (416) 627-0372.

Prie klubų nepriklausą sportininkai dėl informacijų gali kreiptis į artimiausią lietuvių sporto klubą arba tiesiai į Mr. Till.

Baltiečių prieauglio lengvosios atletikos pirmenybės jau eilę metų yra vienos iš geriausiai pavykstančių baltiečių varžybų. Klubai ir pavieniai lengvatlečiai skatinami kuo gausiau dalyvauti.

FORT MYERS, FLORIDA

Pasaulio genijus Thomas Alva Edison anais laikais yra pasakęs: "Ten yra tik vienas Fort Myers, ir 90 milijonų žmonių eina jo atrasti". Ponai Bražėnai irgi patraukė į pietus ir surado Fort Myers.

Dar tik pusantrų metų, kai jie čia pradėjo kurtis, o jau žino juos vietos televizijos ir radijo stotys, įvairios amerikiečių organizacijos ir įvairių tikėjimų bažnyčios. Vilius Bražėnas amerikiečių yra kviečiamas sakyti jiems prakalbas. Jis nepraleidžia nė vienos progos per vietos dienraščio "Fort Myers News Press" Mailbag skyrių užkirsti aštriu botagu komunistam ir jų simpatikam, bandantiem pūsti dūmus į akis "silent majority" visuomenei, kad velnias nesąs toks bausis, kaip jis nupaišytas. Mailbag skyriuje dažnai rašo ir ponai Bražėnienė.

Prieš 14 metų atvykęs į šią apylinkę, radau čia keletą lietuvių, gyvenančių nuo senų laikų, bet nuo 1960 čia jų vis daugėja ir daugėja. Vietos amerikiečiai anksčiau negirdėjo nei Lietuvos, nei lietuvių vardo, nebent lietuvių kaimynų tarpe.

Dabar džiaugiamės turėdami savo tarpe ponus Bražėnus, keliančius šioje apylinkėje Lietuvos vardą ir telkiančius amerikiečius paremti mūsų pastangom atgauti Lietuvai laisvę.

Kultūros Židinio rėmėjas lietuvių širdis bus laimėjęs!

BROWNSMILLS' MOBILE HOME SALES BUY-TRADE-SELL

NEW MOBILE HOME \$5,250. SITES AVAILABLE ON YOUR LAND. 15 Min. to N.J. Turnpike, ex. 7. Weymouth Road, Browns Mills, N.J. PHONE (609) 893-8882

MR. JOHN ZITO MASON CONTRACTOR
517 Moomachie Road
South Hackensack, N. J.
Call 201 440-3568

ROGERS DANCE STUDIO
For Beginners & Advanced in Ballroom dancing Group & Individual Instruction
Ratzer Road, Wayne, N. J. Call 201 881-0704
Come to our Special Parties

Private Limousine Service and Chauffeur Service of Distinction
Weddings, Funerals, Affairs, ETC.
LESKO ENTERPRISES
112 Park Avenue
Dumont, N. J.
Call (201) 385-6115

HERMAN PENNICK
1591 Park Ave. N.Y.C.
Floor Waxing, Floors Cleaned, Waxed and Polished
Stores, Homes and Offices
Call 212 289-1727

AT: PURCHASING MGRS.
We offer special Discount Prices on
Quantity orders for our famous
SMOKED TURKEYS
GIFT BOXED FOR HOLIDAYS

Phone or write for prices on orders of 100, 500, 1000. Fully cooked. Delectably cured. Paramount Prime Quality

We are one of New York's leading poultry distributors (Regular turkeys also available.)
SOLOMON & HARRIS Poultry Corp.
182 Ft. Greene Place, Bklyn 11217
(212) 638-1034 or (212) 789-0157

PETE'S AUTO AIR CONDITIONING CENTER
314 East 126th St.
Between 1st and 2nd Aves.
NEW YORK CITY
Open Mon.-Sat.
Call 427-4854

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Naują dokumentinę knygą Vliko pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis išleido Robert Speller leidykla New York. Tai dr. Bronio J. Kaslo redaguota knyga "THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA". Didelio formato 543 psl. knygoj dokumentai nušviečia komunistų ir nacių sandėrį, privedusį prie Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymo. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

IDA'S DINER
Breakfast, Lunch, Dinner served 8 A.M. to 10 P.M. Wednesday Thru Saturday. Sundays 8 A.M. to 1 P.M. Closed Monday & Tuesday.
September 4, 1973 open six days a week for your convenience. Tuesdays thru Friday from 6 A.M. to 10 P.M. Saturday from 8 A.M. to 10 P.M. Sunday from 8 A.M. to 1 P.M.
Ideal for Weddings, Banquets, Special Luncheon, Birthday Parties. Beautiful spacious surroundings.
820 DeKalb Ave., Bklyn., N.Y.
Call Ida 782-5388

THE WIG SHOPPE
Open From Monday-Sat. For Men and Women. We Specialize in "G" Wig Cuts for Service Men also Latest in Creative Hairstyling for Women A Family Place for Husbands and Wives 121 Echelon Hall Voorhees Township Call 609-772-2220

A. M. WEARY CO.
Your Total Locksmith Service
Engraving, Lamenting, Rubber Stamps
Also a Full Line of Hardware Goods.
Special September Bargains.
Located at 2127 2nd Ave.
New York, N.Y. 876-1309

WILLIAM SMITH AND SON INC.
Exclusively Insurance
380 Broadway
Newburg, N. Y.
914 561-1706

In N.Y.'s Beautiful Greene County...
IT'S "THE VIA VENETO" VIA THE THRUWAY!
Luxury accommodations, Continental cuisine — All sports, swimming — day camp for the bambinos — Music and entertainment 7 days a week. Sorry fully booked for Labor Day. Low, low rates 9/5 to 12/18. Excellent Hunting & Country Beauty.
Heated Pool! RESERVE NOW!
N.Y. Direct line (212) 582-5143 or (518) 589-5000.
villaggio italia
Haines Falls, N.Y. 12440

MOVING ANY BORO and TRI-STATE AREA, LIC/INS.
Free Storage. Free phone est. Lge. or small jobs. Call 8 AM to 10 PM 645-7641

BOAT NEED FIXING?
We repair Fiberglass Boats, Pickup and Deliv. Yard Serv. Warranty. Work. Custom Refinishing. Mobile Serv. Call us today for Estimates
ANDREWS MARINE FINISHING
516 CH 9-7253—516-623-9739

James David
We Clean Rugs — Carpets and Furniture For Homes, Industrial-Commercial Places
DURA CLEAN INTERNATIONAL
208 Stone Ave. Brooklyn, N.Y.
Call 345-5759

MR. JOHN ZITO MASON CONTRACTOR
517 Moomachie Road
South Hackensack, N. J.
Call 201 440-3568

FLOOR WAXING Scraping-Refinishing. References, Free Estimates, Good Prices. Over 30 Years of Experience. All Area. Anytime. Call Williams (212) JE 8-7530

SEWING MACHINE OPERATORS NEEDED on Single and Double Needle. Shoe Factory. Men and Women with Experience. Good Pay, Vacation and Benefits. AMFESCO IND. Located at 1850 Old Country Road, Plainville, N. Y. Please Telephone 686-4444 and Also (516) 694-7272. Ask for Dionisio or Angelo.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda seštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092. TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musica of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vėr WBOU-FM, 89.5 meg. — angų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21burya, lietuvių ir anglių kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1286 63-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11376.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 8-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

Dabar kaip tik laikas slūsti DOVANAS

ŠVENTĖM S savo giminėms Lietuvoje Ir USSR

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS.

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

Nauji Automobilių Modeliai:

ZHIGULI VAZ—2101
ZHIGULI VAZ—2102 Station Wagon
ZHIGULI VAZ—2103 Naujas Modelis
MOSKVICH 408—IE
MOSKVICH 412-IE
ZAPOROZHETS ZAZ—968

PODAROGIFTS, INC.
Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.
Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą suVNESHPOSYLTORGU.

Kiljentių patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madlson Ave., New York, N.Y. 10022
Package Express & Travel Agency, 177 Broadway, New York, N.Y. 10019
Glove Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

arba tiesiogiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, Inc.
240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537
Atidaryta šeštadieniais iki 5 v.

IŠLEIDŽIAMA ĮDOMI KNYGA APIE SIBIRO KALĖJIMUS

Elena Juclutė pasakoja apie karo metus Lietuvoje, partizaninį karą, pergyvenimus kalėjime Vilniuje, apie kalėjimus Sibire.

Jau anksčiau buvo spaudoje žinutė, kad išleidžiama Elenos Juclutės, Sibiro kalinės, prisiminimų knyga. Knygą leidžia Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke.

Autorė Elena Juclutė buv matematikos mokytoja vidurinėje mokykloje, kai atėjo antrą kartą bolshevikai. Jai teko pamatyti karo baisenybes, bėglius iš Prūsijos, vogimus, plėšimus, prasidėjusį partizaninį karą. Partizanų veikla palietė ir ją. Ji buvo areštuota, nuteista 10 metų

kalėjimo, iš Vilniaus išvežta į Sibiro kalėjimus.

Kas aprašyta?

Smulkiai aprašo tardymą, gyvenimą Vilniaus kalėjime, gyvenimą Sibire, sunkius kalinių darbus, kalinių stovyklų tvarką, šnipinėjimus. Iš to Sibiro ji vėl buvo grąžinta tardymam į Lietuvą, paskui vėl išvežta į Sibirą.

Jai teko išeiti iš kalėjimo, buvo net rehabilituota, atgavo sovietų piliečių teises, matė pokarinį gyvenimą Lietuvoje. Aprašo, kaip ji išvyko iš Lietuvos.

Kaip parašyta

Apie gyvenimą Sibire jau yra šiek tiek literatūros. Ši knyga bus skirtinga nuo kitų. Pirmą, jos autorė buvo kalinė, ne tremtinė. Jai teko pereiti per visą kalėjimo pragarą ir iš jo pasiekti net laisvąjį pasaulį.

Rašo vaizdžiai ir patraukliai, nėra pigaus sentimentalumo. Mėgsta faktus papasakoti reljefingai ir paskui pafilosofuoti.

Dažnai ji klausia — kodėl, kodėl jie buvo išduoti ir užmiršti?

Kaip atrodys knyga?

Knyga bus didelio formato — 6x9 colių ir turės apie 536 puslapius, iliustruota dar niekada nematytais vaizdais ir nuotraukomis, kurias autorė yra atsivežusi į Ameriką.

Knygos spaudos darbus atlik pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Jai leisti ir administruoti Simo Kudirkos šaulių kuopa sudarė specialią komisiją. Toji komisija rugpjūčio 28 turėjo savo pirmą posėdį ir aptarė visą knygos leidimo reikalą.

Knygai išleisti reikės nemaža pinigų. Tai dabar pradėdam rinkti jos prenumerata. Knygos kaina atspausdinus bus 10 dol., iš anksto užsisakant — 8 dol.

Reikalinga ir finansinė parama, renkami garbės prenumeratoriai, mecenatai. Garbės prenumeratoriai — leidėjai bus tie, kurie paaukos 25 dol., mecenatai — 100 dol. Ir vieni ir kiti bus įrašyti į knygą.

Prašome iš anksto užsisakyti šią įdomią ir vertingą knygą. Visais knygos reikalais rašyti: Mr. Kazys Bačasuskas, 84-55 86 Ave., Woodhaven, N. Y., 11421.

Steponas J. Minkus, seniausios N. Anglijos lietuviškos radijo valandėlės vedėjas; toliau į d. — šių metų "Miss Lithuania of N. E." Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio, praeitų metų gražuolė Patricia Tamošiūnaitė iš Brocktono, šių metų antroji gražuolė Deborah Šmitaitė iš Brocktono.

MINKŲ RADIO PIKNIKAS

Rugpjūčio 12 Romuvos parke Brocktone įvyko Stepono ir Valentininos Minkų vadovaujamos radijo valandos piknikas. Ši radijo valandėlė yra seniausia N. Anglijoje. Jai jau 39 metai.

Diena buvo graži, tai žmonių prisirinko daug. Onos Ivaškienės vadovaujamos tautinių šokių grupės studentai pašoko keletą šokių. Taip pat pasirodė ir Kolumbijos tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jose Bedoya.

Vyriausia šeiminkė buvo Monika Plevokienė, vyriausias šeiminkas Mykolas Bichnevičius, vartus tvarkė Irena Williamson su pagalbininkėmis. Visi jie padėjo šį pikniką sėkmingai pavesti.

Laimėjimai

Pikniko metu buvo visa eilė laimėjimų. Didžiausias laimėjimas buvo automobilis, kurį dovanavo Fitzmaurice Motor Sales, savininkas Juozas Kairys, iš Brocktono. Jį laimėjo numeris 14455.

Antrą dovaną — 100 dol. So. Boston Savings Banko laimėjo 12406. Trečią dovaną — kelionę lėktuvu iš Bostono į New Yorką ir atgal laimėjo nr. 1428, — dovaną paskyrė kongresmanas John Joseph Moakley.

Dar buvo keturios smulkesnės dovanos, kurias laimėjo įvairūs numeriai. Taip pat buvo ir 7 įžangos dovanos.

Šokių varžybos

Pensininkų polką laimėjo Eva Mullane iš So. Bostono ir Juozas Valičkas, taip pat iš So. Bostono. "Mames ir papės" polką laimėjo Stasė Vaišienė iš Dorchesterio ir Walter Rupšys iš

Brocktono. Jaunimo polką laimėjo Vilija Eikinaitė iš Randolph ir Algis Valančiūnas iš Dorchesterio. Valsą laimėjo Catherine Kuzmich iš Brocktono ir Leon Kolodzeiczak iš Dorchesterio. Tango laimėjo Martha Iljinas ir Henrikas Šatkus iš Bostono, tvistą — Anne Ronukaitis iš So. Bostono ir Edvardas Yungstis iš Brocktono.

"Miss Lithuania of N. E." išrinkta Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio, dukrelė Klemenčinos ir Juozas Babravičiū. Antroji buvo išrinkta Deborah Šmitaitė iš Brocktono.

Šokių varžybų teisėjai bei rinkėjai buvo: Henrikas Čepas, Ona Ivaškienė, Laima Kontautienė (buvusi išrinkta 1951 gražuolė), Juozas Kasperas ir Povilas Jančauskas.

Steponas ir Valentina Minkai nuoširdžiai dėkoja visiems dalyviams, prekybininkams, kurie paaukojo dovanas, laikraščiams už garsinimą, suaukojusiems valgius — Marijai ir Jurgiui Jurėnams, Liudai Bichnevičienei, Albinai Šoltanis, visiems už piniginę paramą; visiems visiems nuoširdus lietuviškas ačiū.

Septintas metinis piknikas ir lietuviškos kultūros paroda įvyks rugsėjo 16 Maironio parke, Shrewsbury, Mass., prie Worcesterio. Rengia Naujosios Anglijos Lietuvos vyčiai. Pradžia 12 v. Programa 3 val. popiet. Dainuos Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras iš New Britain, Conn. Chorui vadovauja muzikas J. Beinoris. Lietuviškų drožinių ir rankdarbių paroda bus visą dieną. Šokiai prasidės 4:30 v. popiet. Bus lietuviškų valgių ir gėrimų. Įėjimo mokesčio nėra. Albertas Jaritis, apskričio pirmininkas, kviečia visus lietuvius atsilankyti.

Šv. Petro parapijos mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 5. Veikia aštuoni skyriai ir vaikų darželis. Mokyklai vadovauja Nukryžiuotojo Jėzaus seselių kongregacija. Parapijos mokykla veikia nuo 1945.

Lietuvos vyčių Algirdo 17 kuopa Bostone savo metinius rudens šokius rengia rugsėjo 29. Lietuvių Piliečių draugijos salėje, 368 Broadway So. Bostone. Pirmininkas Jonas Oleivičius su komitetu kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti.

Parengimai
Rugsėjo 23 Maironio parke Worcesteryje rengiama Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos diena.

Rugsėjo 30 3 v. popiet. Liet. Bendruomenės Bostono apylinkė rengia tautos šventės minėjimą Liet. piliečių draugijos salėje.

Spalio 21 rengiama Laisvės Varpo rudens parengimas liet. piliečių draugijos salėje So. Bostone.

Kultūros židinul aukoji, kad atsistotų jis ant kojų!

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50, Polyester Cotton 2 yardai už 1 dol.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

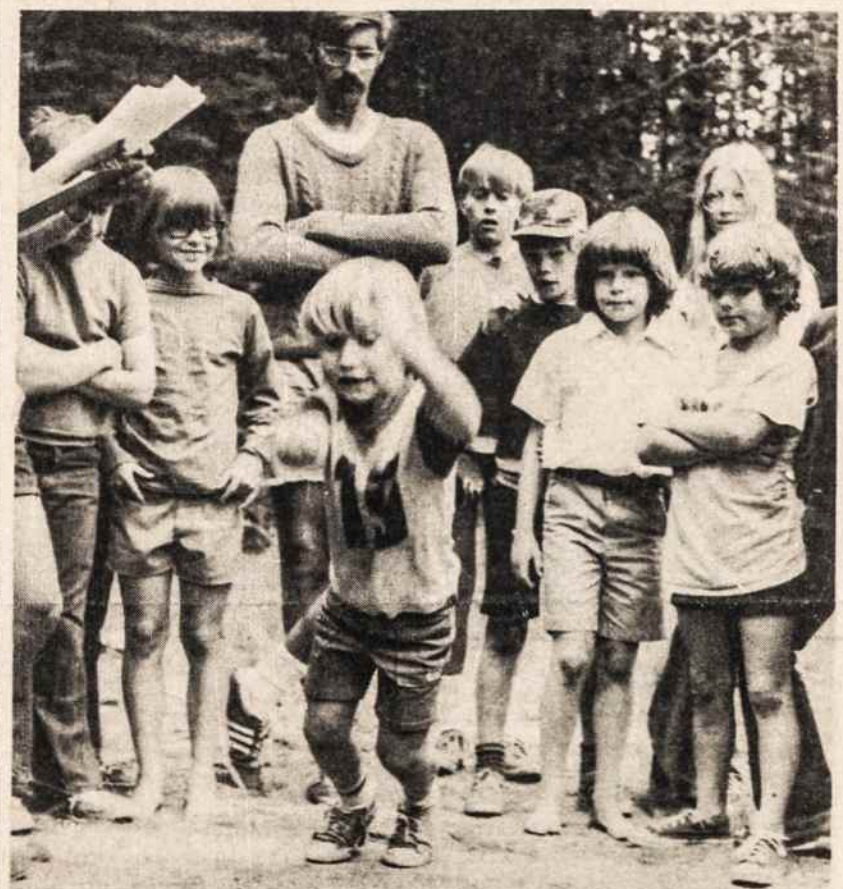
SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD, President
Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.
CURRENT DIVIDEND RATES
• Regular a/c — 5% % • 1 year Term Deposit — 5% %
• Special Notice a/c — 5% • 2 year Term Deposit — 6%
— All Accounts Compounded Daily —

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 DIENŲ (Vilniuje 5, Kaune 1, Rygoje 2, Taline 3 ir Helsinkyje 3 d.d.)
KAINA nuo \$675.00
Vykstantiems iš Chicagos, \$100.- ir iš Detroito 66.- daugiau.
Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.
Dar yra vietos šiose grupėse:

SPALIO 3 IR GRUODŽIO 21
Grupėse dalyvių skaičius ribotas —NESIVĖLUOKITE!
Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764
Savininkė: Aldona Adomonienė

Berniukų stovykloje Neringoje. Vidury Paulius Birutis, jauniausias stovyklautojas, šoka į toli. Užpakalyje — būrelio vadovas K. Giedraitis. Nuotr. PG

TŪKSTANTIS JUBILIEJINĖJ SKAUTŲ STOVYKLOJ

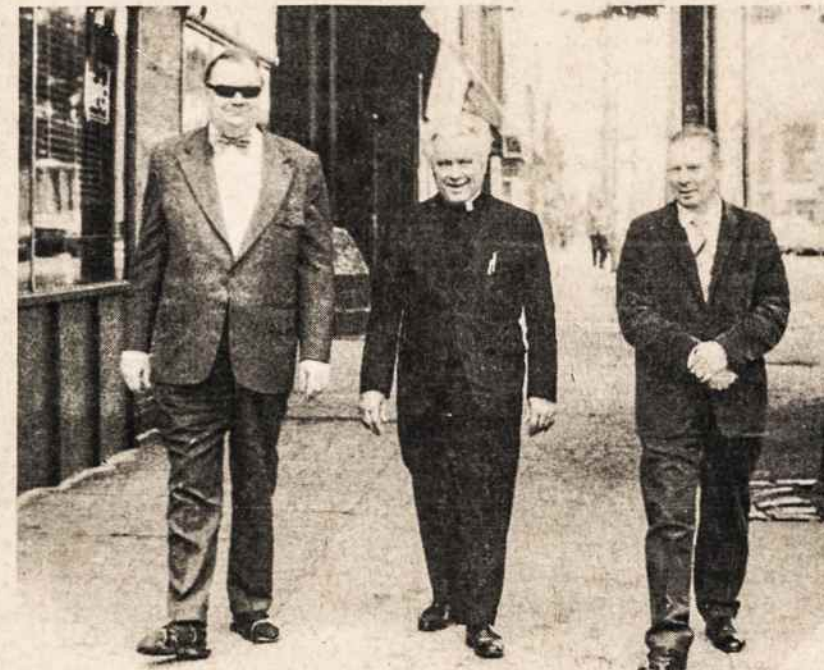
Beaumont, Ohio, rugpjūčio 19-29

Tolima vieta ir laikas daug ką pakeitė. Pirmoji lietuvių skautų stovykla — Karmėlava Lietuvoje 1923, dabartinė — Beaumont, Ohio, Cleveland pašonėje. Nors pasikeitė žmonės ir aplinka, bet ir po 50 m. margo klajokliško gyvenimo šiais metais pro Beaumont stovyklos vartus dar įžygiavo per 1000 iš įvairių vietų (Amerikos, Kanados, Australijos, Anglijos, P. Amerikos, V. Vokietijos) įvairaus amžiaus dar nepavargusių skautų šeima. Čia susitiko pirmieji lietuvių skautų kūrėjai, pirmosios stovyklos dalyviai su dabartinėmis aktyviomis skautiškėmis gretomis. Nors aplinka kita ir daug naujų veidų, bet ir po daugel metų lietuviškas broliškas, stovyklinė romantika išliko.

Stovykloje buvo įvairiai paminėtos Lietuvos ir skautų 55 m. sukaktys, Vilniaus įkūrimas ir 50 m. gyvuojantis "Skautų Aidas". Skautiškai praeičiai pagerbti rugpjūčio 25-26 buvo 2 didingi (arti 1000 uniformuotų skautų) spalvingi paradai, 2 įspūdingi vakariniai laužai su įdomia programa dideliame amfiteatriname slėnyje.

Nemažesnį įspūdį sukėlė sekmadieninės pamaldos atviroj gamtoj. Jas pravedė stovyklos dvasios vadovai, palydimi visos stovyklos skautų maldų, giesmių ir gitarų muzikos.

Šventiškos apeigose dalyvavo daug svečių iš Amerikos ir Kanados. Stovyklą aplankė ir šventėse dalyvavo PLB pirm. St. Barzdukas, St. Lozoraitis, Jr., lietuvių organizacijų atstovai, latvių vyriausia skautininkė, vyr. skautininkas Fr. Sipols, U.S.A. raj. vadas R. Čaks, estų sk. vadovas Udo Jurima, lenkų skautų atstovė ir kt.
Rugpjūčio 23 vyko sporto olimpinės varžybos. Užsiėmuose išsiskyrė tautodailės (medžio raiziniai, audimas, šiaudiniai, keramika ir kt.), darbai ir paroda. Popietėmis ir vakaro (nukelta į 8 psl.)

Apraiškimo parapijos vargonininkas muzikas Algirdas Kačnauškas (k.), kun. Antanas Račkauskas ir solistas Mečislovas Razgaitis, kuris dažnai gieda parapijos didesnėse šventėse ar laidotuvsė. Nuotr. R. Kisieliūnas

LABOR DAY Greetings

DOVER TIRE CO.
Brakes - Shocks — Tune Up
Bear Alignment
3311 Route 37
TOMS RIVER, N.J.
Call 201 244-3000
Open 6 Days a Week

CONDORITO'S AUTO BODY INC.,
Complete Mechanical Work & Foreign Car Service
Open 8 Days a Week
Between E 18th & Madison Ave.
PATERSON, N. J.
Call 201 279-1974 or 684-9567

STEVE'S AUTO BODY
Body and Fender Repairs, Expert Refinishing, 24 Hour Towing Service
15 Stefanic Avenue off Route No. 46
Elmwood Park, N. J. Call 201 796-0116
Or 797-4040

MILKLAND FARMS DAIRY
Open 7 AM — 10 PM 7 DAYS A WEEK
11-06 Saddle River Road
Fairlawn, N. J.
Call 201 797-2100

DON AND JEANIE'S SUNOCO SERVICE STATION
Minor Repairs, Road Service, Tune Up, Tires & Accessories, Member of A.A.A.
Don & Jean Still, Prop.
3rd & Oxford St. Belvidere, N. J.
Call 201 475-4527

FISCH'S MEN'S AND BOYS WEAR
Boys Sizes 4-20 — Slim Reg. and Husky. Men Sizes Short, Reg. & Long.
Route 37 & Route 166
Dovermall Shopping Center Toms River, N.J.
Call 201-341-8660

HARVEY'S REST & VICTORIAN
Breakfast — Lunch — Dinner Seafood, Steaks, Clams & Shrimp, plus
SIDEWALK CAFE
400 Washington Mall Cape May, N. J.
Call 609 884-5648

MASTER DENTAL LABORATORIES
1125 Clinton Ave.
Irvington, N. J.
Call 201 373-0758

WESTWOOD LINCOLN-MERCURY
Cougar-Comet-Capri Lincoln-Continental Mercury-Montego
499 Broadway Westwood, N.J.
Call 201 666-8100

SAN GERMAN'S DRY CLEANING
Expert Dry Cleaning & Pressing
141 Passaic St. Passaic, N. J.
Call 201 473-3587

ARMADA INN
Newest on the Beach Directly on the Ocean at Forget Me Not Road
Wildwood Crest, N. J.
Call 609 729-3000

VECHI-RYU KARATE — DO ASSOCIATION
470 Main St. Fort Lee, N. J.
201 461-4024

MARKET TOWER DINER
Open 7 Days a Week
671 Market St. Newark, N. J.
Call: 201 589-9476

GALVINO SPECIALTY FOODS
A Family Store
486 Roseville Avenue
Newark, N. J.
Call 201 483-2689

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židynys:827-9865

Maironio lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 8, šeštadienį, toje pačioje vietoje, Holy Child Jesus parapije mokykloje, 111-1186 Ave. ir 111 Street, Richmond Hill. Įėjimas iš 111 Street. Prašomi visi susirinkti 9 v.r. Veiks visi 8 skyriai, pagelbinė klasė, vaikų darželis. Taip pat mokykla praplėčiama, atidaroma aukštesnysis jos skyrius.

Į aukštesniąją lituanistinę mokyklą kviečiami ne tik šiemet ir pernai baigę Maironio lituanistinę mokyklą. Kviečiami visi anksčiau baigę mokyklos 8 skyrius. Aukštesnioji lituanistinė mokykla, arba devintasis skyrius, darbą pradeda drauge su Maironio lituanistinė mokykla rugsėjo 8 toje pačioje vietoje.

Į parengiamąją klasę Maironio lituanistinėje mokykloje vaikams priimami apie 5 metų. Per daug jaunų leisti neapsimoka, nes sudaro kai kurių sunkumų ir tėvams ir mokytojams.

Romualdas Kisielius, mūsų foto korespondentas, R.C.A. bendrovės meno parodij Somerville, N. J., laimėjo pirmąją premiją juoda-balta fotografijos kategorijoje už nuotrauką "Charisma". Ši nuotrauka tai folkloristo a.a. Juliaus Vaičiūno portretas. Parodij Romualdas buvo išstatęs tris savo darbus. Vieną iš nepremijuotų jo nuotraukų, pavadintą "Bowery Joe", R.C.A. bendrovės mikrofotografijos skyriaus vadovybė paprašė pakabinti visam laikui fotografinių tyrinėjimų laboratorijoje.

Darbininką pasveikino jubiliejinės skautų stovyklos vadovybė iš Beaumont, Ohio.

Adolfas Ambrose, Athol, Mass., sulaukęs 55 m. amžiaus, staiga mirė. Apie jo mirtį pranešė velionies pusseserė V. Kazlauskienė iš Flushing, N.Y.

Leonardas Valiukas, Liet. Fronto Bičiulių centro valdybos pirmininkas, grįždamas iš PLB seimo, šią savaitę atvyko į New Yorką, kur turėjo susitikimų ir pasitarimų su vietos Liet. Fronto Bičiuliais. Pastoriai jis gyvena Los Angeles ir yra vienos aukštesniosios mokyklos mokytojas.

Dideli karščiai palietė rytinius Amerikos pakraščius. Dvi savaites temperatūra buvo arti šimto. Karščiai išsvargino ne tik žmones, bet ir gamtą; medžiai per anksti meta lapus, vysta darželių gėlės.

Juozas Dailida, gyvenęs Woodhavene, sulaukęs 101 su puse metų amžiaus, mirė rugpiūčio 21. Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios palaidotas Šv. Jono kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi Šalinskų šerminė. Nulindime liko sūnus Juozas ir dukra Anyta su šeimomis. Velionis buvo dosnus lietuviškiems reikalams. Švėsdamas 100 metų sukaktį, Brooklyno Kultūros Židinio statybai aukėjo 500 dol.

Už a.a. Onos Rekešienės vėlę mirties metinių proga mišios bus aukojamos pranciškonų koplyčioj rugsėjo 8, šeštadienį, 8 val. ryto. Užprašė sūnus Albinas su šeima.

Pranciškonų vienuolyne Brooklyne jau vyksta parengiamieji darbai išsikraustyti. Iš gražios vienuolyno koplyčios išimti dail. V. K. Jonyno sukurti vitražai. Jie bus pervežti į naują K. Židinį ir įstatyti naujoje koplyčioje, kuri baigiama aptvarkyti. Senajame vienuolyne taip pat pakuojamos knygos ir parengiamos pervežti į naujas patalpas.

Pigiai parduodamas vienos Seimos namas New Yorke, Bronx. Skambinti 378-1568.

Prof. Antanas Ramūnas, Ottawos universiteto profesorius, Japonijos vyriausybės pakviestas skaitys įžanginę paskaitą pasauliniame pedagogų kongrese, kuris vyksta Tokyo mieste. Iš ten jis atsituotė Darbininko redakcijai sveikinimus. Paskaitės paskaitą, su žmona dr. Marija pradeda ilgesnę kelionę aplink pasaulį.

Petras Jurgėla, lietuviškos skautijos įkūrėjas, dalyvavo jubiliejinėje skautų stovykloje. Ten jis kalbėjo vėliavų nuleidimo apeigose, Skautų Seserijos, Skautų Brolijos, Jūros skautų ir skautėlių ir akademinės skautijos pastovyklėse. Savo įkurtai skautijai linkėjo ryžtingai eiti pirmųjų Lietuvos skautų ir skautėlių įmintu keliu. Chicagoje P. Jurgėla gerų savo įspūdžių apie jubiliejinę stovyklą pareiškė per Margučio radiją ir lietuviškąją televiziją. Amerikos Lietuvių Aero klubo ruošiamam filmui apie Darių ir Girėną nušvietė šių sparnuotųjų lietuvių žygį. Be to, kun. Algimantas Kezys susukdo dokumentinį filmą apie Petro Jurgėlos darbus, kuriant lietuvišką skautiją, skautinę literatūrą ir kitus nuopelnus Lietuvai.

SKAUTŲ STOVYKLOJ

(atkelta iš 7 psl.)

jant vyko kultūrinėmis temomis pašnekesiai, simpoziumai: "Muzika — tautos veidas" — Alf. Mikulskis; "Lietuvos valstybinis klausimas" — St. Lozoraitis; "Lietuvių radijo valandos" — J. Stempužis; "Tautotyra dainose" — V. Leskaitienė; "Lietuvos ir Amerikos mokslo pažangos palyginimas", — prof. dr. A. Avižienis, prof. dr. Kašuba, dr. Lazdinis; "Simas Kudirka" — žurn. A. Rukšėnas; "Ar reikalingos ideologinės organizacijos" (akademikų organizacijų atstovų simpoziumas) ir kt.

Rugpiūčio 29 nutilo stovyklinė dainą, nusileido stovyklinės ir valstybinės, tautinės vėliavos, bet sutelktas lietuviškas skautiškas entuziazmas išliko skautybės ateičiai. (Plačiau bus "Skautų Pastogėje") a.s.

KODĖL MUM REIKIA PRAPLĖSTOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS?

Kur yra didesnis dėmesys lietuviškai mokyklai, ten be jokio vargo seniai jau veikia dešimties skyrių sistema. Tėvai reikalą supranta ir visai neabejodami leidžia vaikus į tokią mokyklą. Tai ne prabangos mokykla, o normali lietuviška mokykla.

New Yorke iki šiol buvo kitaip. Nebuvo čia sąlygų dešimties skyrių sistemai, nes trūko patalpų. Dabar yra sąlygos, bet sunku pralaužti įsisėjęs tradiciją. New Yorke girdis tėvų balsų: kam to reikia, užtenka ir 8 skyrių, juk tai prabanga 10 skyrių, ką jie ten bešmoks?

Tais žodžiais norime tik save nuraminti ir pridengti savo sąžinę. Bet ar galima nurimti, jei visur stengiamasi švietimą plėsti, kelti, pagerinti jį, patobulinti. Juk mes esame didelio miesto nemaža lietuvių kolonija, kuriai privalu turėti vieną iš geriausių ir pavyzdgingiausių mokyklų visoje lietuviškoje bendruomenėje.

Aštuonių skyrių sistema veikia tik mažose kolonijėse, kur nėra sąlygų. O kur sąlygos yra, visur išauga į 10 metų mokyklą, kitur siekia net 12 metų.

Baiminamasi, kad nebus mokinių. Žinia, nebus, jei neparenginsime, neorganizuosime. Čia vel turėsime susigėsti prieš kitus miestus, kurie tų mokinių turi.

Chicagoje Kristijono Donelaičio mokykla yra padalyta į žemąją ir aukštesniąją. Žemąji baigiasi su 6 skyriumi. Paskui mokiny perkeliamas į V klasę ir pervedamas per VI, VII, VIII

S. Kasparas, D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas ir IV PLB seimo atstovas, iš Londono atvykęs, rugpiūčio 28 lankėsi Darbininko redakcijoj, palydėtas J. Bružo. Svečias apžiūrėjo spaustuvę, svečiavosi Darbininko redakcijoj ir papasakojo, kaip Londone veikia Nidos spaustuvė.

klases. Mokykla turi didelį pasiėkimą, mokinių pilna.

Kai baigiama 8 skyrių mokykla, vaikai turi apie 14 metų. Bet prie jų pridėkime dar 2 metus lietuviško mokslo, tai jie dar labiau sustiprės ir pasirengs lietuviškam darbui. Tik iš dešimtį skyrių baigusiu ateina veiklus lietuviškos bendruomenės nariai, nauji organizacijų veikėjai. Tų dvejų metų ir reikia, kad New Yorke jaunimo prieauglis būtų lietuviškesnis.

Tai ir įpareigoja visom jėgom organizuoti ir praplėsti lituanistinę mokyklą. Tai bus didelis ir didelis laimėjimas New Yorke, kai čia turėsime dešimties metų mokyklą. Turėsime jaunimą stipresnį.

Tai leisime savo vaikus, paraginkime ir kitus. Neatsilikime. Duokime tai, ką dabar galime dar duoti. Į šią aukštesniąją mokyklą kviečiami ne tik šiemet ir pernai baigę, bet ir anksčiau baigę, visi jaunuoliai, kurie nori šviestis ir tobulinti savo lietuvių kalbą, gilinti lituanistines žinias. (p.j.)

Darbininko redakciją aplankė brolio Kazimiero Gulbino, OFM, pusseserė su dviem savo sūnum, tik ką grįžusių iš atostogų Floridoje. Iš k. Jonas, motina Pranciška, Juozas Kenney. Šeimoje yra 9 vaikai ir jie gyvena Sayville, L.I., N.Y.

GRAŽU NAUJOJE ANGLIJOJE,

ypač rudenį, kai medžių lapai keičia spalvas. Kitiems geriau patinka rudens grožis, nei pavasario. Atitrukę nuo kasdieninių darbų ir miesto triukšmo, aplankykite ir įsitikinkite. Visada galite apsisototi pas seseles keliom dienom, savaitel, mėnesiul ir t.t. Čia rasite malonų priėmimą ir lietuvišką maistą.

Mūsų adresas:
Sisters of the Immaculate Conception
Convent
Putnam, Conn. 06260.
Tel. (203) 928-5828 arba (203) 928-3135

Suffolk County Am. Lietuvių Piliiečių Klubo
tradicinis metinis

PIKNIKAS

bus rugsėjo 9, sekmadienį,

Hungarian Liberty Hall sodyboje
2784 Ocean Ave., Ronkonkoma, Long Island, N.Y.
(Prie L. I. Expressway į šiaurę, Exit 59)

Pikniko pradžia — 1 v. popiet

9% UŽ PASKOLĄ KULTŪROS ŽIDINIUI

Tėvai Pranciškonai, norėdami pagreitinti Kultūros Židinio statybos ir įrengimo užbaigimą, išleido PASKOLOS LAKŠTUS—"MORTGAGE BONDS" Už paskolą bus mokama 9%.

Visi paskolos lakštai — Mortgage Bonds bus atpirkti po penkerių metų. Reikalui esant paskolą galima bus atsilmti po 3 metų.

Paskolos grąžinimą ir nušimčių mokėjimą garantuoja Tėvų Pranciškonų vienuolija ir LITO bendrovė.

Užuot laikę savo santaupas bankuose, kur mokama daug mažesni nušimčiai, investuokime jas į Kultūros Židinį, užpirkdami 9% duodančius "Mortgage Bonds".

Kuo greičiau išpirksime "Mortgage Bonds", tuo greičiau galėsime jelti į naujas ir erdvas Kultūros Židinio patalpas.

Užsakant "Mortgage Bonds" prašom naudotis šio skelbimo atkarpa.

Gerblami Tėvai Pranciškonai:

Slunėlu čekį /..... už kurluos prašau atsiųsti Jūsų aukščiau minėtas "Mortgage Bonds".

Aš suprantu, kad už šiuos "Bonds" bus mokama 9% metinio dividendo tokia tvarka: 8% metinio dividendo bus išmokama kas metų ketvirtį ir 5% ekstra dividendas bus pridėtas atperkant šiuos "Bonds" po 5 metų. Aš turiu teisę šiuos "Bonds" iškelsti po 3 metų, bet tada metinis dividendas bus tik 8%.

Šiuos "Mortgage Bonds" prašau užregistruoti:

Mano vardas
Mano vardas lygiom teisėm su
Sekančiu vardu
paskiriant mane kaip legalų globėją.

Pavardė ir vardas
Adresas
Social Security numeris

Parašas

Prašom siųsti: Franciscan Fathers
c/o Litas Investing Co., Inc.
86-01 114 Str.,
Richmond Hill, N.Y., 11418
Telef. 212 — 441-6799

DIEVO DIENA

Maldos, pamaldų ir susitelkimo valandos Dievo garbei įvyksta rugsėjo 15 dieną, 1 val. pp., šeštadienį, Šv. Jono Universitete Grand Central ir Utopia Parkways, Jamaica.

Visi lietuviai kviečiami ir visi laukiami

ypač organizacijos su savo vėliavomis ir uniformomis bei tautiniais drabužiais.

"Pavergtų Tautų Tautinių Šokių Šokėjai" atliks meninę programą. Dalyvauja New Yorko Lietuvių Tautinių Šokių Ansamblis, vad. Jadvyga Matulaitienė.

Įėjimas nemokamas. Automobilais ir autobusais įvažiuoti iš Union Turnpike prie 175 St., Gate 4; Utopia Pkwy. Gate 2 ar 3; Grand Central Pkwy. Gate 7 ar 8

Užbaigiama Šv. Tėvo palaiminimu.

LIETUVI, DALYVAUK IR KITUS PARAGINK!